

Redakcija in upravnica:

Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popold.

Telefon št. 113.

Prejatelji listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste: pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 9.

Maribor, dne 21. januarja 1910.

Letnik II.

Poziv slovenskim starišem na Studencih pri Mariboru.

Vaš cilj in vaša sveta naloga je, da si izvo-
jujete slovensko-nemško šolo na Studencih, namesto
dosedanja samo-nemške, da bodete v to šolo pošiljali
svoje otroke, kjer se bo na podlagi slovenskega
jezika dobro naučili tudi nemškega in je mnogo dru-
gega koristnega. Za tako šolo ste sestavili in vlo-
žili prošnjo že pred letom in podprli prošnjo z mno-
gimi podpisi. Zdaj se gre za to, da ostane vsak
zvest svoji zahtevi in podpisu; da vsak posebej in
vsi odgovorite: „Jaz sem Slovenec in zahtevam slo-
vensko šolo. Nočemo pa samo nemške šole, kakorš-
na je že več let na Studencih v našo škodo. V tej
šoli so se dosedaj naši otroci samo nemški učili in
se nam in našemu milemu slovenskemu jeziku in na-
ročju odtujevali, zraven pa nič naučili, ker na sa-
mo nemški podlagi slovenskim otrokom nauk ne gre.
V tako šolo ne maramo več pošiljati svoje dece!“

Pomislite, stariši! Devet učiteljev in učiteljic
je nastavljenih na nemški šoli na Studencih! Med
njimi ni enega, ki bi slovenski podučeval vaše slo-
venske otroke. Vsi ti samo nemški podučujejo, ne-
kateri izmed njih so zagrizeni in fanatični Nemci,
ki se za slovenščino le toliko zmenijo, da jo prezi-
rajo in zaničujejo in ž njo vred tiste, ki jo govorijo,
torej tudi vaše otroke.

Ali ne zahteva čast starišev in obenem tudi
čast otrok, da se otroci podučujejo v čis in jeziku,
katerega že od nekdaj govorijo stariši in tudi otro-
ki, odkar se zavedajo pameti, torej v materinem je-
ziku? To pa tudi zahteva vaša korist in blagor va-
ših otrok. Kolikor jezikov imaš, toliko ljudi veljaš,
pravi stari pregovor. Ali ne vidite dovolj zgledov,
da mnogoteri na Spodnjem Stajerskem niti službe
dobiti ne morejo, ker poleg nemščine ne znajo tudi
slovensko, ali pa celo nemščine ne znajo, ker so se
kot slovenski otroci šolali samo v čisto nemških
šolah?

To pomislite in vi bodete gotovo rekli: „V ta-
ko šolo mi ne bomo slovenskih otrok pošiljali. Mi
zahtevamo slovensko šolo in slovenske učitelje, in
sicer katoliške. Naši so otroci in slovenski so. Na-
ši in slovenski morajo ostati. Nemški se bodo tudi
učili in bodo še boljše znali, kakor znaajo drugi iz
nemške šole.“

In kaj je delal studenški župan proti vam in
slovenskemu jeziku? Pravi, da se je vdal hujša-

nju zagrizenih nemškutarjev in da je poldrugi me-
sec klical slovenske stariše k sebi in na to delal, da
bi odstopili od zahteve slovenske šole. S tem se je
sam osmešil, sam sebi ugled izpodkopal, njegovi to-
zadevni papirji so rajzali v koš, še krajni šolski na-
čelnik ni več. Tako se godi onemu, ki Slovincem
v pravičnih zahtevah nasprotuje.

Zdaj pa pomislite, slovenski stariši! Kaj so
vam storili dobri Slovenci, ki ljubijo vas in vašo
deco?! Opomnimo vas le na zadnjo božičnico, kako
veselo je bilo takrat! Koliko otrok — nad 200 — je
bilo bogato obdarovanih! Matere so se veselja sol-
zile in govorile: „Kaj takega še ni bilo na Studen-
cih! Nemci nam niso nikoli kaj enakega dobrega
priskrbeli!“

In koliko vaših otrok je dobilo od Slovincov
plačane knjige! Kje so Nemci na Studencih, ki kaj
takega storijo? Zastonj jih iščete!

Zato, slovenski stariši, zdaj pokažite, da bje
v vas hvaležno slovensko srce do vaših dobrotnikov!
Zdaj pokažite, da želite sami sebi dobro! Zdaj, ko
se bje boj za slovensko šolo na Studencih, zahte-
vajte vsak in vsi kakor en mož slovensko šolo, —
kjer se bo tudi zadržati podučevalo nemški, zahte-
vajte slovenske učitelje, povejte vsemu svetu, da sie
krščanski Slovenci!

Studenški nemškutarji zdaj vse sile napenjajo
in še iz mesta na pomoč kličejo, da bi vas premoti-
li in odvrgli od vaše pravične zahteve. Ne vdaite
se! Zahtevajte vsi slovensko šolo, in zmaga bo de
vaša!

Vsa šola je že postavljena: devet razredov
ima. Dozdaj je bila samo nemška. Od teh devet
razredov se vzame polovico razredov za slovensko-
nemško šolo, pokliče se slovenske učitelje in vsa za-
deva je za Slovence ugodno rešena.

Slovenci na dan, da vam ne bo žal!

Volitve na Angleškem.

V teh dneh se vrše volitve na Angleškem. Boj
je radi svojega zgodovinskega pomena silno vroč. Te-
kom enega tedna je bilo nič manj kakor 20.000 volil-
nih shodov. Jasen dokaz, da koraka Angleška, kjer
je tekla zibelka parlamentarizmu, še vedno na čelu
politične zavednosti in zrelosti. Zanimivo mora biti vi-
deti hladnega in računajočega Angleža, kako se ga
polastuje strankarska strast. Agitatoričen aparat, s

razmere, ki bi ji morale ostati na veke neznane in
zakrite!

Odtodi torej ta melanholični značaj njene ma-
tere, ta brezkončna pokora, ta večna, neizumiteljna
bojazen pred očetom, dasi je bilo vse je bitje zalo-
ženo na svetli podstavi, dasi je časih živahnost in
prirojeno radostno čuvstvo zablisnilo v njenih očeh
često porošenih v trenutkih osamljenosti.

— Bila sem taka, da, taka kakor ti, v svoji
mladosti, reče ji jednoč mati. Reči tega se hudeje
oče, ako ona postane živa in vesela? Kaj tare nje-
no bedno dušo?

Dež kaplja silneje in udarja na škrtjavo stre-
ho, drobna kapljica kane na Elenino glavico.

List deva skrije v žep, resno sklenivši, da ga
uniči ali pa da izbriše iz spomina njega vsebino.
Ali možno je končati list, jako težko pa gloječ spo-
min izbrisati na čitane vrstice.

In Elena vstane. S predpasnikom si obriše
obličje.

Nekako boječe stopa doli po škripajočih stop-
nicah. Bala se je matere. Saj bo ona vganila, na
obrazu jo bo poznala, — da ima neko skrivnost na
srecu.

V osemnajstem letu razvija se s hitrimi kora-
ki ženska bitost. Samo mali, vnani dogodljaj, in
ona se v hipu razvije, lik tropiški cvet.

Srce jej urneje bje, nepoznato hrepenenje oh-
vlada glavo in dušo dozorevajočega bitja! Srečna
tista deklica, pri kateri se vrši ta razvitek pravil-
no, brez burnih, strastnih prestankov.

Toda vsak človek ni za mir. So ljudje, kate-
rim je usodilo nebo vrsto neprestanih potresov, ka-
terih kri se pretaka nemirno.

katerim delujeta glavni stranki, je velikanski in so
naše volilne borbe v primeri s tem dokaj mirne in ne-
razburljive. Pa pustimo to.

Dosedanji rezultati volitev, po katerih je izvo-
ljenih 158 konservativcev, 131 liberalcev, 26 poslan-
cev delavske stranke in 15 nacionalistov, kažejo, da
se je konservativna stranka silno ojačila. Opozoriti
moramo tukaj, da se pojma konservativen in libera-
len z ozirom na obe glavni angleški stranki ne smeta
razlagati po naše. Kar loči ti dve stranki in kar je
igralo v volilni borbi tudi glavno vlogo, to je silno
važno gospodarsko vprašanje o carinski tarifi. Kakor
znano, Angleška ne pozna nobene carine. Konservat-
ivna stranka pa kot zastopnica bogatih angleških
lordov, v kojih lasti je skoro vsa angleška zemlja,
zahteva še dalje časa bolj ali manj odločno, naj se
uvode carina. Liberalci nasprotno zagovarjajo svo-
bodno trgovino. Kako misli priprosti Anglež o tem
važnem, tudi za druge države silno pomembnem v-
prašanju, bodo pokazale te volitve. Volilna borba se
je bila sicer pričela pod parolo boja proti zbornici
lordov. Ta ni hotela odobriti proračuna, katerega je
sklenila ljudska zbornica, ker je bila proti novemu
zemljiškemu davku, ki bi lorde same najobčutnejše za-
del. Ta deviza, s katero je stopila dosedaj vladajoča
liberalna stranka v boj, je bila jako spretno izbra-
na. Da bi zmanjšali moč tega agitatoričnega gesla,
sprožili so konservativci vprašanje o tarifni reformi.
Hipoma je bila potisnjena liberalna parola v ozadje
in ves boj se je pričel sukati okrog carinskega vpra-
šanja. Gotovo je, da bi uvedba carinske meje za sve-
tovno angleško cesarstvo mogočno uplivala na gospo-
darske odnose. Ali bi se gospodarsko stanje pripro-
stega Angleža zboljšalo ali ne, je težko odgovoriti. Ne-
kateri so mnenja, da bi se trgovina poživila in dvig-
nila, ako se uvede carina. Drugi zopet trde, da se mo-
ra Angleška zahvaliti za svoje blagostanje svobodni
trgovini.

To vprašanje bo gotovo treba rešiti, ali tako
hitro se to že ne bo zgodilo. Izid volitev priča, da ima
tarifna reforma mnogo pristašev, vendar ne večina
ljudstva za sabo. A karavno so si namreč konservativ-
ci priborili že veliko novih mandatov, je skoro gotovo,
da si bodo liberalci izvajali večino in ostali tudi
naprej na krmilu.

**Zahtevajte v gostilnah katoliško, na-
rodne liste: Straža, Slov. Gospodar,
Naš Dom, Slovenec!**

PODLISTEK.

Dve sestri.

(Dalje.)

— Toda milost tebi, usmiljenje — čita devotka
v naglici — za smrtno razžaljenje ljubečega srca!
Zakrijem tvoj zločin, pokrijem ga s svojo lastno ča-
stjo in življenjsko svojo srečo. Nikoli ne boš čula
iz mojih ust grenke besede glede na tvoj prestopok.
Ti si mi bila biser, Bože moj, biser je pal v bla-
to! Madež, večni madež je na njem, in tega ne
opere ne voda ne čas! Tvoj K. . . ! Pila si iz žle-
ba, odklonivši jasno, kristalno studenčinino. Pismo
mi pošlji nazaj. Da! Da! Kako zaslepljenje! Kak
vrag je zastrupil tvoje življenje! (S tresočo pisavo,
velikimi pisnimi, stalo je konci:) Naj ti odpusti Bog!
Naj ti ne da prenašati mojih bolečin in obupanje
naj oddalji od tebe, v kakoršno si pahnila ubogege
. . . Karla . . . !

Bila je nekoč srečna kneginja — imela je le-
pega moža, ki jo je rad imel. Dvanajst dvoran in
soban v jedni dragoceni vrti bilo je nji v razpolo-
ganje in v nje lagodnost.

— V trinajsto ne hodi, duša moja, prosil je
ženo odhajajoči mož. Skušnjavec gad ni dal miru
kneginji, odprla je trinajsto sobo — in prihrumel je
iz nje zmaj! Bilo je po sreči! — — —

Elena Varinka zdrkne na zaprašena tla, skle-
ne roki in jame plakati. Zdelo se ji je, da je ona
ta neposlušna kneginja, ki si je vsled radovednosti
vnužila življenje in srečo.

Lista ni povsem razumela, vendar odkril ji je
tajaosti, po katerih nikdar ni hrepenela, pojasnil

prostosti je dar, ki ni v delež vsakemu. Saj ima
celo priroda tiho vijolico, ognjeno rožo in lagodne
reke in hudournike, ki se drve s silo in lomozem
po kameneni, raztrgani strugi.

Tudi ona ima jasen, veder dan, a tudi neviht-
e in viharje; ima tih in blagodejen dež, toda tudi
ploho in točo, nedolžno jagnje in ljutega tigra!

No, nam ni li revnim slikarjem človeške du-
še, človeških kreposti in grehov dovoljeno, risati
ganljivih, disharmoničnih prizorov človeškega bitja?
Ali imamo morda kazati samo angelje, demonične
pojave pa umikati svojemu umu?

Med tem, ko je Elena prebila ure in ure na
podstrešju, obula je Ana čizmiče, oblekla krilce,
vzela v roko očetov dežnik in šla na mokrotni iz-
prehod.

Ze nekaj dni ni šla z doma, ni čuda, da je
je pekla pod nogami podlaga sobe in parketi salo-
na; čutila je trpkost v srecu in hrepenenje po sve-
žem vzduhu.

Brzo je imela dom in vrt za hrbtom, in bliza-
la se je reki, nad katero se je popenjal smerčji
in jelovi gost log. Semtertja štrlele so velikanske
robače veje starih hrastov, na osamljenem pobočju
so pa visele nad vodo osike. Reka je na tem kraju
ustavila svoj sicer urni tok ter naredila tomun. —
Skozi log je pa vedla pot v obližje nekega velikega
mesta.

Vas Kolesna z očetovim domovjem bila je sko-
ro četrt ure oddaljena od reke in gozda. To je bil
priljubljen kraj otožni in prirodo ljubeči Ani. Mno-
go ur je prebila tu, in če je niso zadržavali domači
opravki, že je tičala v senci starodavnih hrastov in
srkala smereči vonj.

Slovenska šola v Studencih pri Mariboru.

Grozno so v škripcih studenški nemškutarji in socialdemokrati zaradi slovenske šole. Hvalijo se, da jih je bilo 500 zbranih na protestnem shodu, na „Kreuzhofu“, pa še samega hudiča so morali na pomoč klicati za svojo umirajočo nemškutarsko dušo. Jeze se penijo, z zobmi škripljejo in preklinjajo Slovence, Tisti hudič, ki ga je socialdemokrat Glieder napovedal, je že na Studencih, in sicer pri nemškutarjih in pri socialdemokrati je, tam vlada, zato so pa takšni, kakor bi bili besni in obsedeni. Če s hudim nič ne dosežejo, se pa začnejo sladkati in hliniti Slovence, in kar naenkrat jim 25.000 kron obljubljajo od nemškega Schulvereina.

Zakaj jih pa prej niso dobili, da bi bili zmanjšali tistih 52.000 kron dolga, ki so ga sami ravno na tej šoli napravili. Če tudi ta hlimba in laž ne pomagata, lažejo in obrekujejo še drugače, kakor se je to zgodilo na shodu v „Kreuzhofu“, kjer so se grdo obrekovali slovenski učitelji in slovenske šole.

Kakšne uspehe pa imajo nemške šole, v katere silijo in po katerih se mučijo slovenski otroci? Stariši sami se pritožujejo, da otroci nič ne znajo, ne nemško, ne slovensko, ne prav brati, ne pisati, ne računati. Taki so uspehi posiljenemških in nemškutarskih šol.

In kdo je dr. Fric Juritsch, ki je imel v „Kreuzhofu“ važno besedo? Saj ga poznate! Njegovo ime je slovensko, on je sin matere Slovenke, je sin očeta Slovenca. Kri slovenskih starišev teče po njegovih žilah, pa se dela, kakor da bi v njegove žile pritekla kri kar naravnost iz Nemčije. To ni pravi Nemec, to je posiljenec. Tako odgojuje sedanja šola v Studencih!

Zato, studenški Slovenci, vsi za slovensko šolo! Proč z vsemi nasprotniki Slovencev, proč z nemškutarji, proč s socialdemokrati!

Njihovo ravnanje je vse obsodbe vredno. Saj jih je že tudi sram, sami priznajo, pa terorizirani so preveč. Le brezobzirno proti njim s slovensko šolo in izginili bodo in poskrili se bodo na Kreuzhof, kjer se zbirajo vsi socialdemokrati in nemškutarski nasprotniki Slovencev in njihovih narodnih pravic.

Bog živi slovenske stariše, slovenske otroke in slovensko šolo!

V soboto na noge, vsi v boj za slovensko šolo!

Deželni zbori.

Gradec, 19. jan.

Finančni odsek.

Regulacija Pesnice.

V sredo se je v tem odseku sklenila regulacija Pesnice od železnice do okrajne ceste v občinah Pesnici, Leitersbergu in Dragučovi. Država plača 54.810 K, — dežela 54.810 K, okraj Maribor 16.380 K, — skupaj 126.000 K.

Glede nastavljanja deželnih uradnikov sta poslanca dr. Korosec in dr. Verstovšek izjavila svoje stališče in protestirala, da se deželni uradniki nastavljajo le pod roko; zato se vrši tukaj taka protekcija, kakor nikjer drugje ne.

Most v Pobrežju.

Občina Pobrežje in druge občine Dravskega polja nujno želijo mosta pri Pobrežju, da bi imele

Na pobrežju reke, sredi starih jelk, stala je porušena kolibica, zgrajena kot kopališče. Toda cigani so populili žreblje in požgali mnogo desk, in v takem stanju bi zdaj mogla nuditi le malo zavetja kopalcu. Zato so pa škodljive mule strehe še precej varovale dežja.

Ana nanosi v kolibico drvja in skama postavi prikladno klopico. Na tej se je dobro sedelo. Pred njenimi očmi je reka ustavljena v toku, na drugi strani nad njo je strmo pogorje, navpik se popenja joč nad reko, poraščeno z drevjem. Temno smerečje odseva preko rudečkastih skal. Bujni mah, temna in jasna zelen, orjaške peroti praproti.

To je lagodilo očesu s čarobno krasoto gorske prirode.

Jednakih ni krasot od naših tostranskih krajev. Na levo, za hrbtiščem gore, štrlelo je proti nebu zidovje starega gradu. Kvišku na desno reke razprostirala se je dolina, in ob ugodnem, vedrem vremenu bil je prost razgled v široko kotlino, obrobjeno s temnim, gorskim pasom.

Ana hiti h kolibici. Dospevši pod hrast, ki je zabranjeval mokroto nad listjem, zacepta z nožicama ob zemljo, da si otrese s svojih žizmic črno blato. Slaba pot po blatnem uvozu jo je utrudila, lice nje no gori v rudečici.

Slo ji je na dvajset let, toda zdelo se je, da je starejša. Stroga resnost, malobesednost in otožnost v obličju, vse to jo je delalo starejšo, nego je bila v istini.

Malokomu je zaupala, tovarišice ni imela, razven dveh prijateljic; samoto in svojo teto, staro gospičeno, bivajočo v mestu.

na ta način krajšo pot na sejmišče in na južni kolodvor. V finančnem odseku sta to stališče zelo odločno zastopala slovenska poslanca dr. Korosec in dr. Verstovšek, ter glasovala za to, da se vendar omogoči zgradba potrebnega mostu.

Nemški poslanci so skrajna hoteli celo zadevo odkloniti, še le po izvajanjih naših poslancev in spodnještajerskih nemških so se udali in sklenili, da se prečna pobrežje in sosednjih občin podpira.

Vinogradništvo.

Proti izvajanjem socialdemokrata Reselna, da se ni treba izreči proti davku na vino, je branil dr. Korosec stališče vinogradnikov. Sklenilo se je, da bo tudi deželni odbor protestiral proti vinskemu davku.

Ker je socialdemokrat Resel napadel tudi podeljevanje brezobrestnih posojil, je dr. Korosec kazal na nujno potrebo brezobrestnih posojil ter na pospeševanje dežele glede kletarstva in vinske trgovine.

Seja dne 20. jan.

V današnji seji je prišel na vrsto predlog zaradi regulacije Drave.

Meško govori.

Poslanec Meško je najprej v slovenskem jeziku utemeljeval svoj predlog in potem v nemškem. Kazal je na veliko škodo, katero dela deroda Drava posestnikom ob njej. Regulacija je sicer sklenjena, vendar se izvršuje sklep zelo počasi. Vstati tega zahteva, da se regulacija Drave z ozirom na škodo trpeče posestnike pospeši.

Dr. Verstovšek govori.

Sedanja uprava topline Dobrna je pod vsako kritiko. Treba je v vodstvu radikalne spremembe, sicer je ves denar, ki se izdaje v povzdigo teh topline, pri oknu ven vržen. Popravljanje zadnjih let so pokazale, kako lahkomišno, polovičarsko in površno postopa sedanja uprava. Sedaj se zopet zahteva čez 200.000 K, in dr. Verstovšek dokazuje, da so tudi načrti za nove poprave zelo pomajnkajljivi in da pod sedanjim vodstvom sploh ni misliti na preobrat. — Vkljub temu so Nemci glasovali za visoki kredit in tako vrgli zopet lepo svoto na cesto.

Goriški deželni zbor.

V zadnji seji deželnega zbora dne 18. t. m. so bili na dnevnem redu razni predlogi za podpore. Železniškemu odseku se je pa odstopil predlog deželnega odbora glede pospeševanja zgradbe nekaterih krajevnih železnic in sicer z nalogo, naj deželni odbor pridobi od vlade koncesijo za izdelavo podrobnih načrtov za železnico Gorica-Cervinjan, nadalje naj se pospeši revizija trase Sv. Lucija-Tolmin-Kobarid in Sv. Lucija-Kranjska meja. Predlog omenja tudi deželni prispevek 23.000 K k stroškom za izdelovanje tozadevnih načrtov.

Dalmatinski deželni zbor.

V četrtkovni seji je podpredsednik namestništva Tončič odgovarjal na razne interpelacije.

Utemeljenih in sprejetih je bilo več predlogov, med njimi tudi predlog, ki pozivlja vlado, da naj predloži zakonski načrt, ki bo poskrbel za zavarovanje pomorskih častnikov, mornarjev in ribičev.

Slovenci, darujte za obrambni sklad S. K. S. Z.

Elizabeta Vidinska živea je vidi od skromnih obresti kapitala po stariših; bila je za nekaj let starejša od njene sestre, Anine matere, — a bila je tudi bistroumna in skušena v življenja bridkostih.

Anica že ni bila nekaj dni v priljubljenem svojem logu, radi tega je vzlic dežju rada srkala v se vlažni zduh. Skodlje na strehi kolibice varovale so jo dežja.

Ob gorskih klečeti, popenjajočih se nad reko, ležala je siva in težka megla. Lahak vetrič šumel je v temnih smerečjih vršičkih ter razburil tiho gladino v ljubeznjive valčke, — nad njo so pa trepetale jelše.

Deva zre v vodo v globokem in otožnem zamišljenju.

— Kaka razlika je med mojim življenjem in životarenjem teh jelš?, mrmra otožno. Morda je tako, a slednje ne čutijo bolečin in ne koprne. In kdo ve, jeli ne koprne? Ni-li šumenje njih listov izraz bolesti, ni-li vzdihanje, jok? Mi ne umejemo tega šumenja ter vanj polagamo svoje lastne čute. Ako smo veseli, zdi se nam šumenje kakor radostna himna, in če smo otožni, žalospev. Clovek pozna le sam sebe, samo sebe povsod vidi in po sebi i sodi. Kolikokrat odganjam take misli, toda one se mi vedno povračajo nepreklicano. Z menoj govori vsako drevo, da i ta suha breza, gol parobek, tožna žrtev žage in sekire, me kliče kakor iz groba. Cemu je meni to? Elena nima tega čutstva, živi prosto, veselo in brezskrbno, in je srečna. Ničesar ne pričakuje, ne želi si ničesar. V meni klije večni nemir, pričakanje nekaj usodnega, strastnega. Proti nji je vsako ljubeznjivo in vpluden. V nje krogu je veselje in

Politični pregled.

Ministrstvo Khuen in ogrski katoliki.

Med ogrskimi katoliki vlada silna nezadovoljnost. Grof Khuen velja sicer za globokovernega katolika, kot tak je tudi vitez reda zlatega runa — in svojega programa še tudi ni razvil, a ta precej jasno odseva iz sestave njegovega ministrstva in iz stališča, katero je zavzel proti raznim strankam. Ministrstvo Wekerle je padlo. Vzroki so mnogobrojni. Najglavnejši bo pač famozni načrt za volilno reformo, ki ga je izdelal starokopitni liberalac Andrassy. Po tem bi imeli premoč takozvani „intelektuelni“ nasproti vernim masam. Šel je Wekerle in z njim je šla tudi Andrassyjeva volilna reforma med staro šaro. Smehljajočega obraza je nastopil grof Khuen njegovo dedščino. Mesto pa, da bi se oklenil ljudske stranke in se tem potom uprl na stotisoče vernega ljudstva, združenega v okvirju katoliške ljudske zveze in na duhovščino, je podal roko zastarelim liberalcem, katere hoče zopet pripeljati na politično pozorišče. A ne le to, da vzbuja politične mrtvece, kakor je Tisza, kateremu je še zloglasna Andrassyjeva volilna reforma predemokratična, on krepi indirektno tudi politične Don Kišote kakor so Kossuth in Justh. (To je bridka ironija. Zdi se, kakor da bi mož, ki mu je poverjena naloga, spraviti politične odnošaje v normalni tir, smehljajočega obraza hotel pahiti deželo v še hujše krize. Izključeno je namreč, da bi po tem načinu, s katerim pomaga kvišku raznim političnim klativitezem, množico ljudstva pa pisne ob strani, kaj dosegal. Grof Khuen bo razpustil parlament, šel v volilni boj in propadel, to je mnenje v katoliških krogih. Nemo goče je, da bi zmačal, ker ima proti sebi stotisoče organiziranih katolikov.

Srbsko-hrvaška koalicija in grof Khuen-Hedervary.

V številki od 14. t. m. smo že izražali bojazen, da bo srbsko-hrvaška koalicija z veseljem paktirala z grofom Khuenom, ako bi ji izročil bana Raucha, in ji pripustil vlado. Iz glasov, ki jih čujemo sedaj iz listov srbsko-hrvaške koalicije, lahko spoznamo, da so naša domnevanja bila prava.

Posebno „Pokret“, glasilo liberalnih Hrvatov, je ves navdušen za novega ministrskega predsednika. Svoje zadovoljstvo utemeljuje sicer s tem, da se je grof Khuen odločil iti v boj proti birokraciji in aristokraciji, in hoče vpeljati splošno volilno reformo. Ne glede na to, da je ta radost precej iluzorična, ker poročajo, da bo Khuen volilne okraje tako razdelil, kakor zahteva zgodovinska mažarska premoč, je vendar dokaj čudno, da „Pokret“ vseh 20 let Khuenovega nasilnega vladanja na Hrvaškem prišteva v zgodovino; svoje simpatije opira na neke izjave, po katerih bi se bil Hedervary v svojem naziranju o Hrvaški totalno spremenil in spoznal, da so dandanes na Hrvaškem drugačni odnošaji, kakor ob njegovem času, in da se Rauchov sistem ne da vzdržati.

Taka poročila so velikokrat produkt srčnih želj ali pa fantazije raznih časnikarjev in ne dokumentirajo še nič faktičnega, med tem ko Khuenovo 20letno „delovanje“ na Hrvaškem, iz katere so ga morali pregnati s puntom, dovolj jasno označuje moža. Po našem mnenju se nekdanji železni in ponosni Hedervary gotovo ni tako spremenil v svojih nazorih, kakor meni „Pokret.“

Ako so ti glasovi res odsev nazorov srbsko-hrvaške koalicije, potem je ta najbrž zopet enkrat na tem, da pošteno naseđe Ogrm. Zopet nam je

radost. Ali ko jaz vstopim, v hipu izgine radovanje. Proti meni se obnašajo samo dvorljivo, nikoli pa ljubeznjivo. In vendar, kako nerada vidim koga trpeti, bedi in togi žrtvovala bi celo svoje srce. Oče ni pravičen, on se nikoli ne ščadije nad menoj, nikoli me ne pokara. Meni privošči več svobode — baje radi tega, ker me manj ljubijo. Za Eleno vse vre, meni je prisojeno čakati. Obličje njeno je jasno, prozorno, meni krije tajnost. Kje pa so moje tajnosti? Saj nobenih nimam! Morda moji pogovori z gozdnimi cvetkami? Morda moje sanjarije nad to vodo? Saj te nikogar ne zanimajo, nikogar!

Hkrati se zamisli.

— Ali nisem lagala? Saj je gospod Vojteh St'astny rekel nedavno, da naj pišem dnevnik; bil bi v istini zanimiv, in bil bi srečen, ko bi ga mogel čitati.

Vojteh St'astny, odvetnik iz mesta, prihajal je čisto v Kolesno. Ljudje so rekli, da ga tja vabijo lepe hčerke Varinskega.

Bil je to značaj, utrjen, mlad mož ogromne energije in marljivosti. Odprl je pred nekimi leti svojo pisarno v tujem, dosti velikem mestu in zdaj služi kot najboljši iskani odvetnik. Stirje pomočniki poslovali so v njega koristi, klientela je rasla, občina naklonjenost bila je na njegovi strani.

Poleg tega si je ohranil to skromnost, katero sta ga naučila beda in nedostatek minulih časov. To je izrečnost, neka posebnost, kjer se tako mnogo greši z grehom pohlepe. Suhoparno uradovanje ni moglo vzeti Vojtehu idealnosti, katerega ga je ohranjevala veselega v burnih časih borbe in skrbi za vsakdanji kruh.

(Dalje prihodnjik.)

taktika in politika poslancev, zbranih v srbsko-hrvaški koaliciji, nesimpatična in neumljiva in zopet sledimo v strahu njihovim korakom.

Ustanovno zborovanje Hrvaške katoliške Udruge v Sarajevu.

Kakor smo že naznanili, se je vršilo dne 19. t. m. v Sarajevu ustanovno zborovanje Hrvaške katoliške udruge za Bosno in Hercegovino.

Vabilu dr. Stadlerja se je odzvalo čez 200 odličnih zaupnikov iz vseh krajev dežele. Predsednikom zborovanja je bil izvoljen namestni škof dr. Sarič, ki je v svojem govoru povdarjal, da je Hrvatom potrebna organizacija po vzgledu nemškega centra. Le tem potom bo postala Hrvaška močna. Ako bo pa Hrvaška krepka, bo tudi Avstrija trdna. Zaupniki so z navdušenjem sprejeli v smislu Starčevićevega programa iz leta 1894 izdelana pravila, po katerih imajo pristop k stranki tudi ne-Hrvaški katoliki.

Izvolil se je tudi agitacijski odsek, obstoječ iz 14 članov, med katerimi je tudi dr. Sarič in pa odsek za volitve iz 8 članov. Ta nova stranka je nastala, ker se je prejšnji voditelj bosanskih Hrvatov sarajevski podžupan dr. Mandić preveč približal gnilemu pokretastvu, ki ga hočejo hrvaški liberalci po vsej sili vgnezditi tudi v novih kronovinah.

Nadomestna volitev v Pragi.

Pri ožjih volitvah med mladočehom dr. Rasinom in državnopravnim radikalcem Sokolom, je zmagal zadnji z 2391 glasovi proti 2242 glasovom.

Pri prejšnjih volitvah je bil kompromis med mlado in staročehi, zato radikalcem niso mogli prodreti. Sedaj pa ni bilo takega kompromisa, ampak se celo govori, da so staročehi volili Sokola.

Nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg in Poljaki.

Na interpelacijo, katero so stavili, kakor smo že omenili, Poljaki in centrum radi discipliniranja uradnikov v Katovicah, je odgovoril 19. t. m. v železnem zboru pruskem državni kancelar Bethmann-Hollweg.

S svojimi izvajanci se je razkrinkal za hudega sovražnika Poljakov. Trdil je, da tako discipliniranje ne krši postave, ker vlada ima pravico, uradnike premeščati, ako podpirajo politične težnje, katerih konečni cilj je razkosanje države. Zagotovil je, da se smer politike nasproti Poljakom ne bo spremenila, ker on ne pozna spravljivosti in prizanesljivosti, ampak samo energičen boj proti njim, ki hočejo na račun Prusije lastno kraljevino.

Kancelarju je odgovoril Poljak dr. Seyda, ki je končal: „Kolikor bolj bo pruska vlada se oddaljila od pravice, toliko bolj bomo skrbeli za probno našega ljudstva, ne da bi zapustili stališče pravice, ustave in poštenosti.“

Grof Khuen in baron Rauch.

Na drugem mestu smo označili glasove, ki se čujejo iz listov srbsko-hrvaške koalicije glede na taktiko nasproti novemu ogrskemu ministrskemu predsedniku.

Rauchove „Narodne novine“ pa prinašajo članek, ki vzbuja v politični javnosti splošno pozornost. Smisel članka je nekako ta-le: Kabinet Werkerle ni zapustil prijetnih spominov za Hrvaško, ker je hotel vpeljati znano službeno pragmatiko za železničarje. Napetost, ki je nastala radi tega med Hrvaško in Ogrsko, bi se dala odstraniti samo, ako pridejo na eni strani do vlade odkriti pristaši programa iz leta 1867, na drugi pa zanesljivi hrvaški unijonisti. Iz tega vzroka bo podpiral grof Khuen oživiljenje in okrepitve hrvaških unijonistov.

Mi smo že v številki iz dne 14. t. m. očrtali možnost te rešitve krize. Omenili smo pa ta izvajanja vladnega lista, ker je, iz njih razvleči, da je grof Khuen zavrnil ljubimkovanje s srbsko-hrvaško koalicijo.

Turški parlament zgorel.

Poslopje turškega parlamenta v Carigradu je postalo žrtev plamena. Ogenj je nastal na dosedaj še nepoznan način. Eni menijo, da je nastal ogenj vsled neke eksplozije v kurilnici, drugi pa sumijo, da so poslopje zaneli anarhisti.

Predsednik parlamenta in ministri so mnenja, da se je mogel požar tako razširiti, le radi malomarnosti uslužbencev. (Očividci trde, da je plamen na več mestih istočasno bruhnil na svetlo in da je torej gotovo, da je bilo od zlobne roke zažgano.)

Sultan se je zjokal, ko so mu prinesli vest, da parlament gori. Odredil je najstrožjo preiskavo. V Carigradu smatrajo požar parlamenta kot nesrečo celoga naroda.

Požar parlamenta ima pa tudi nekakšno politično ozadje. Razum velikanske škode, je ta požar tudi neprecenljive politične dalekosežnosti. Za takrat, ko se je ta sedaj po požaru pokončana palača določila za sedež parlamenta, je nastal med ljudstvom velik nemir, ker je prej v tej palači deloval in tudi umrl mogočni kalif Abdul Asis.

Ker je ljudstvo zelo nasprotno parlamentu, je mislilo, da se s tem profanira sveta zgradba in je videlo v požaru le nekako osveto Allaha.

Prav verjetno je, da je parlament zažgala roka kakega rogovileža in nasprotnika parlamenta.

Raznoterosti.

Voditelj italijanske socialne demokracije umrl. Andrea Costa, podpredsednik italijanske zbornice in voditelj soc. demokratov, je umrl.

Poročili se bo v ponedeljek, dne 24. januarja v St. Juriju ob juž. žel. g. Franc Žličar, podpredsednik Z. S. M. z gđ. Otilijo Čakš. Vrlo narodnemu paru naša čestitke!

Iz davčne službe. Davčni oskrbnik Rafael Dolšek, ki je prestavljen iz Maribora v Feldbach, je postal tam predstojnik davčnega urada. Davčni official Ivan Škoflek iz Ptuja pa pride v Maribor.

Deželna sadjerejska in vinorejska šola. Strokovni učitelj na Mariborski deželni sadjerejski in vinorejski šoli Anton Erhardt zapusti v kratkem svoje mesto in odide kot ravnatelj na nižje-avstrijsko deželno kmetijsko šolo Edelhof pri Zwettlu. Odhajajoči učitelj Erhardt ni sicer razumel slovenski, vendar je bil Slovencev naklonjen in prepričan, da sodi na njegovo mesto Slovenec, ki je v stanu, slovenske mladeniče in može podučevati v njihovem razumljivem, torej slovenskem jeziku. Čast takemu možu, ki odkrito prizna potrebo slovenskega strokovnega učitelja na deželni sadjerejski in vinorejski šoli.

O „novem jezeru“ na Grobiščici pri Reki. Iz Čavala se poroča, da so se vsi zadnjega mnoge-ge deževja pojavili v okolici grobiškega polja mnogi potočki, ki so tekli po grobiškem polju. Največja rečica je bila Golubova, ki je tekla po sredini polja. Od sela Podkilavca je zopet začela teči rečka, ki jo ljudstvo nazivlje „Kacalj“, a katere že več kot 11 let ni videlo. Za to vodo pripovedujejo ljudje, da smrdi po petroleju, in ko se izliva v Sušico, se ne pomeša z vodo Sušice, temveč teče ob strani brega. Tudi drugi ljudje pripovedujejo, da so zavohali v bližini te reke duh po petroleju. Na vsak način bi bilo umestno, da občina preskrbi, da se ta voda kemično preišče. Posebno znamenit pa je pojav, ki se je zgodil na grobiškem polju pri vasi Kikovice. Ne daleč od te vasi izvira o času velikega deževja voda, ki jo imenujejo Čičavka, ki pa se potem zopet izgubi pod zemljo. Preteklo leto pa je zaradi velikega deževja začelo izvirati mnogo studecev in vsa voda ni mogla odtekat. Tako se je cela dolina napolnila z vodo, da izgleda kot kako jezero. To jezero je dolgo nad 1 kilometer, a široko je 30 in več metrov. Oblika tega jezera je podobna bakarskemu zalivu, a okoli njega je precej gost gozd. Čez nekoliko dni je prišlo gledat ta naravni pojav vse po no ljudi iz Grobnistine, ki trdijo, da ne pomnijo, da bi bilo na tem mestu kedaj toliko vode. Voda se je začela sedaj polagoma izgubivati ter bo čez nekoliko dni popolnoma izginila s površja.

„Učiteljski Tovariš“ je jako v časih pri učiteljskem društvu za celjski okraj. Ne samo, da ga priporočajo kot več ali manj obligatnega za vsakega učitelja in učiteljico, tudi še učiteljskičniki naj bi ga imeli. In ker sami nimajo najbrž dovolj denarja, da bi ga plačevali, je na obnem zboru tega društva nadučitelj in propadli kandidat Brinar stavljal predlog, naj prispeva društvo za dva iztisa „Učiteljskega Tovariša“, katera naj se razširita med slovenskimi učiteljskičniki. Predlog se je sprejel. Če bi bil to list, ki bi učiteljskičnike pripravljaj za njihov bodoči poklic, odgojevali mladino versko in čednostno, bi zaslužil, da se ga priporoči. Toda list je pisan popolnoma v duhu tiste liberalne in protikrščanske struje med učitelstvom, ki vidi svoj glavni cilj v boju zoper klerikalizem, prav povedano zoper krščanstvo. (Taki hujskajoči in duha trujoči list ne spada v roke mladini. Pustite mladino in ne zastrupljajte mladih duš z gnevom in srdom proti tistemu, s čimur bodo vsled svojega poklica imeli celo svojo bodočnost življenja opraviti.)

Diamantni jubilej orožništva. Mihuli terek je avstrijsko orožništvo slavilo 60letnico svojega obstoja. Ustanovni zakon orožništva je bil namreč podpisan joč cesarja dne 18. januarja leta 1850. Novo ustanovljeno orožništvo je organiziral general Kompen pl. Fichtenstamm. Orožništvo šteje danes v Avstriji v celem 13.524 mož in 304 častnike, pa jih je še premalo. Orožništvo si je pridobilo v 60. letih svojega obstanka in delovanja neprecenljivih zaslug za javno varnost.

Turisti po Bosni in Hercegovini. Prizadevanje, pospeševati turistiko v teh dveh deželah, ni bilo brez uspeha. Ravnateljstvo bosansko-hercegovinskih državnih železnic je dovolilo vsem popotnikom, ki se izkažejo, da so člani kakega planinskega društva, 33 in eno tretjino procenta popusta pri voznih cenah na vseh železniških črtah v obeh deželah. Te olajšave so pa preveč izrabljali trgovci, agenti in razni drugi ljudje, ki niso potovali radi športa. Da se ta zloraba odpravi, je sklenile ravnateljstvo dovoliti olajšavo le onim, za katere bodo prosila njihova društva. Iz prošnje se mora brezdvomno razvideti, da je vožnja

namenjena edino turistiki. Prošnje se vposlijejo na ravnateljstvo bosansko-hercegovinskih deželnih železnic v Sarajevu, ki potem pošlje nakaznice za olajšano vožnjo. Za napravo vsake nakaznice se mora vposlati v naprej (v znamkah) 1 kruna. Dopustne so olajšane vožnje samo v času od 15. marca do 15. novembra.

„Zveza slovenskih deklet na Štajerskem“ ima v četrtek, dne 27. januarja ob 10. uri dopoldne pri Sv. Petru na Medvedovem selu v prostorih župnišča ustanovni shod. Vsopred: 1. Pozdrav. 2. Kaj je namen Z. S. D.? 3. Skrbimo za splošno izobrazbo! 4. Priučiti se moramo pravičnega gospodinjstva. 5. Mladenke, me moramo postati vzgojiteljice narodni! 6. Sodelujmo krepko pri obrambi naših mej! 7. Čojimo in pospešujmo pravo vernost in iskreno rodoljubnost! 8. Izvoli se odbor Z. S. D. 9. Vprašanja, predlogi, nasveti. — Vmes se zapoje več rodoljubnih pesmic. Vzvišene mamene Z. S. D. bodo na shodu pojasnjevale izvrstne govornice. — Mladenke, združene v dekliških zvezah, mladenke, ki dejansko ljubite ljubega Boga, Marijo in slovensko domovino, to je vaš dan. Sodelujte vse pri ustanovitvi, bližnje dejanski, daljnje v duhu! Članice dekliških zvez pri Sv. Petru na Medved. selu, pri Sv. Križu, pri Sv. Emi, v Zibiki, v Slivnici, v Smarju pri Jelšah in na Sladki gori, ki imate prav blizu na kraj ustanovnega zbora, udeležite se ga v velikem številu. Ob 9. uri pred shodom bo sv. maša v dober namen vseh udeleženk. Članice dekliških zvez drugod po Štajerskem pa pošljite v pismih na — dekliško zvezo pri Sv. Petru na Medvedovem selu, pošta Pristava — svoje pozdrave, želje in nasvete, tako da bodo na zboru zastopana vsa organizirana dekleta. — Mladenke, sedaj je čas, krepko na delo po geslu „Z Bogom in Marijo za slovensko domovino!“

Mednarodna konferenca proti pornografiji. Dne 1. februarja se zberejo v Parizu zastopniki vseh evropskih in mnogih ameriških držav, da se bodo posvetovali, kako omajiti pornografijo. Namen konference je trojen. Prvič določiti enotno, za vse države veljajočo normo, po kateri se bo presoajalo, katere spise in slike je treba prištevati med pornografične. Drugič: ugotoviti način, po katerem bi se postopalo proti pornografiji. Zanimivo pri tem je to, da je izšla inicijativa za konferenco od francoske vlade. Najhujši svobodomislec so uvideli strašne posledice, ki logično izvirajo iz njihove teze o brezpogojni svobodi in skušajo zabraniti razširjanje bolezni, ki so jo sami povzročili.

„Deutsche Wacht“, ki je pod Ballogovim koro- bačem živela dokaj klaverno, se je v zadnjem času pričela dvigati na višjo stopnjo — neumnosti. Med drugim ji do dna duše preseđa slovenska kmetijska šola v St. Jurju. Prvič je baje predraga, drugič nepotrebna in tretjič nemoralna, ker je sad pogodbe med nemško večino in slovenskimi deželnimi poslanci. In še tem bolj nemoralna je ta cela reč, ker se je ta šola dala kot plačilo za tiste, ki so zapisali na svojo zastavo deželno izdajo. Kdo se ne bi smejal, če Vah-tarca drugim predbaciva izdajo? Ljudje, ki gore za Bismarka in vsenemštvo, pa pridigajo avstrijski patriotizem in deželno zvestobo, napravijo na človeka tak utis, kot — neumni avgusti v cirkusu.

Štajersko.

Mariborske novice.

Študenti pri Mariboru. Opozarjamo ponovno vse Slovence, da niso resnične vesti, ki jih trosijo nemščurji, da bo treba vam plačevati učite in šolo. To so navadne farbarje in laži, namenjene za nezavedne kaline, ki bi se mogoče ustrašili novih izdatkov. Vsak razslojen mož ve, da vzdržujemo našo šolstvo z dokladi, ki se zbirajo iz celoga okraja in se nič ne pozna, ako se ustanovi ena nova šola. Ako bi šola za nemško šolo, bi bilo seveda vse prav, in nemškutarji bi sveto zavijali oči in rekli, da šole morajo biti, ker se mora naša mladina izobraževati.

Študenti pri Mariboru. Združeni nasprotniki, nemškutarji in socialni demokrati natvezujejo ljudem, da bo šola, katero zahtevamo, samo slovenska in se otroci ne bodo naučili nič nemščine. (To ni res! Na šoli se bo učilo slovensčino in nemščino in mi vemo, da bodo uspehi boljši, kakor sedaj na nemški šoli, in pa boljši kakor sploh kedaj pri trdoglavih nemškutar-skih buticah. Mi nismo taki nerazsodni zagrizenci, kakor naši nasprotniki. Mi hočemo, da se naši otroci uče v svoji materinščini, ker le tem potom lahko dosežemo res lepe uspehe. Mi hočemo pa tudi, da se nauče drugega deželnega jezika, ker „kol'kor jezikov človek zna, za tol'ko več velja.“ Mi smo napredni ljudje, ne pa taki zarukanci, kakor gospodje v nasprotnem taboru.)

Študenti pri Mariboru. Pri nas se vsi pošeno misleči smejijo. Kako pa tudi ne? Nekdo je naše nemškutarje in socialdemokrate hudo potegnil. V sredo zvečer so se zbrali v gostilni „Grüner Baum“ in potem so preiskali vse gostilne, da bi našli Slovence, ki bodo imeli tisti večer zborovanje in jim napravili mačjo godbo. Pa se jim njihovi lepi nameni niso posrečili iz priprostega vzroka, ker slovenskega zborovanja ni bilo, ampak je nekdo naše razgrete nemškutarje spravil na led. Mi se pa smejimo. Ni namreč

Ali ste že obnovili naročnino?

malenkost, po blatnih in temnih studenskih ulicah iskati slovenske strahove. Pravijo, da je bilo v četrtki zjutraj videti mnogo čudno rudečih, zateklih nosov v Studencih. Zakaj? No, to je pač lahko umevno. Pri iskanju so naši nemškutarji v temi večkrat skupaj trčili. Upajmo, da bodo kmalu ozdravili.

Studenci pri Mariboru. V predzadnji številki „Straže“ je „Mariborski izletnik“ vrlo osvetlil studensko cestno temo in slabe potne razmere in okreal posilnemsko cestno opravilo. Prav je imel. Smu mu hvaležni. Naj le prihiti večkrat med nas s takšno svetilko in upati je, da bomo imeli brž več luči. Čas je že skrajen.

Studenci pri Mariboru. Tu se govori, da hodi brivce Winter okoli po gostilnah in k slovenskim staršem agitirati, da odstopijo od zahteve slovenske šole, katero so podpisali. Slovenski Studenci! Če je to res, zapomnite si ga, pa ga postavite ven pred prag, kakor ga je oni, pri katerem je skušal slovensko božičnico zabraniti. Mož najbrž misli, da bo lahko živel samo od nemških dlak ter mu ni treba slovenskega denarja.

Studenci pri Mariboru. Za jutri 22. t. m. ob 6. uri zvečer naznanjeno predavanje dr. Leskovarja, odvetnika v Mariboru, se ne vrši, ampak se je preložilo na drugo soboto 29. t. m., ker jutri pride komisija v zadevi slovenske šole.

Studenci pri Mariboru. Naši nemškutarji vedno zatrjujejo, da v Studencih ni Slovencev. Sedaj pa, ko zahtevajo slovensko šolo, so se tako zbalih teh Slovencev, da sklicujejo protestne shode, da agitirajo z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi proti slovenski šoli in nastopajo tako odurno in nestrpno, kakor da bo jutri nemštva v Studencih konec. Saj barde! Kaj se vendar bojite in trepetate? Če Slovencev ni, potem tudi slovenske šole ne bo!

m Bazilika „Matere Milosti“ v Mariboru. V torek, dne 25. t. m. bomo imeli tu kakor vsako leto, spominsko slovesnost. Letos praznujemo 162 letnico, odkar je prenesla grofica Felicita Stubenberg čudodelno podobo „Matere Milosti“ iz Konjice v Gradec. Ta podoba je prišla potem po raznih romanjih l. 1747. v Maribor v minoritsko cerkev pri Dravi in leta 1787. se je ta kip prenesel v predmestno slovensko cerkev. Tako praznujemo letos 122-letnico prenešenja te podobe v takrat majhno farno cerkvico, ki se je pa sčasoma prerodila v veličastno baziliko. Ta dan bodo tri slovenske pridige, zadnja bo ob 3. uri popoldne. Prihite zopet častivci Marijini od vseh strani in poprosite jo milosti zase, milosti za vaše domače!

Celjske novice.

Samoumor. Ustrelil se je v nedeljo zvečer ob 9. uri infanterist Franc Drevenšek, doma iz Gornje Radgone. Vzrok: Nesrečna ljubezen.

Posnemanja vredno. Nek zaseben uradnik — katoliško-naroden mladenič — je porabil prvi zaslužek tega leta za to, da si je naročil „Stražo“. Kako ima pač ta priprosti mladenič več smisla za katoliško časopisje, kakor pa drugi naši veliko premožnejši so-mišljeniki, ki večkrat obrnejo in natanko pogledajo vsak belič, ki ga dajo za katoliški tisk! Ta očitek ne velja samo razumnistvu, ampak tudi tistim izmed km. stanu, ki so dovolj imoviti ter bi si poleg „Slovenskega Gospodarja“ tudi še lahko naročili „Stražo“.

Knjigoveza našega mišljenja bi krvavo kotrebovali v Celju. Sedaj moramo nositi svoje knjige v vezavo liberalcem in jim s tem pomagati pokriti njih velike deficite.

Celjski trgovci in obrtniki še vedno po večini z inserati in z naročevanjem podpirajo brezverska celjska lista, za naše katoliško časopisje pa ne marajo. Čudno, da se našega denarja ne branijo tako, kakor naših časopisov.

O feldpatru Narodne stranke smo izvedeli, da tudi v zasebnem občevarju z liberalci, v kojih družbi se jako srečnega počuti, pogostokrat udriha po duhovnikih. Prijateljsko mu svetujemo, naj bo v tem poziru jako tih, drugače mu pridemo s citatom iz svetega pisma v spomin.

Ptujske novice.

Maščevanje. Z novim g. postajenačelnikom južne železnice se Ptujčani-Germanci nikakor ne morejo sprijazniti. Do zdaj so bili oni gospodarji na južnem kolodvoru; uradniki so morali trobiti v njihov rog. Slovenec sploh ni bil enakovredno bitje. Še dobro se vsi spominjajo, kako oblastno se je obnašal nasproti Slovencem znani Sigl, ki ga je srečna usoda odvedla v Maribor. Zato ptujskim gospodom ne gre v glavo, da se jim sedanji načelnik ne klanja ponižno kakor njegovi predniki, ampak hoče biti prestavljen zopet eden njihovih zvestih in ndanih pristašev. Zato so mu pred novim letom priredili mačjo godbo, in celo vdrli s samokresom v uradne prostore. Orng je, kakor poročajo listi, brzojavno zahteval, da ga takoj prestavijo. — Kar pa se ni zgodilo. In kako se gospodje zdaj zagovarjajo pred javnostjo? Vtjati zločina ne morejo, zato pa pravijo, da jim novi načelnik ni prijazen, da se ni predstavil gospodom, dokler mu niso namignili od zgoraj i. t. d. Vsak vidi, kako jalovi so taki izgovori in da ne operejo Ptujčanov; njihovo postopanje je in ostane vse prej kakor „nobel“ in meščan-ko.

Protestni shod, ki ga je za zadnjo nedeljo sklicel soc.-dem. poslanec Albert Horvatek v Weissensteinovi go-

stilni, se ni vršil, ker ga je mestni urad z odlokom od dne 12. t. m. prepovedal, češ, da bi motil javni mir. Sklicatelji so vložili rekurz na c. kr. namestništvo v Gradcu. Kaša bo zdaj še bolj vroča.

Ptujska protestantovska srenja ni več osamljena, zopet ima svojega pastora, ki si ga je tako srčno želela, na katerega pa je morala čeli pol drugi mesec čakati.

Poštni urad v Ptujju ne funkcionira kakor bi moral; dan za dnevom se slišijo razne pritožbe, zlasti kar se tiče slovenskih pisem in pošiljatev. Na Ptujju namreč zdaj ni niti enega slovenskega poštnega uradnika. Zato pa je na pošti tako krasen red.

Zdravstveno stanje na Ptujju je v kljub temu, da imamo zimske čas, najboljše. Od 1. do 18. jan. ni umrl nobeden človek. Včeraj si je neki bolnik v tukajšnji bolnici prerezal žile na vratu.

„Kavarna Europa“ bo letos popolnoma prenovljena. Znano je, da je hotelo mesto v novi mestni hiši otvoriti veliko kavarno; stem bi bila uničena kavarna „Europa“. Slednjič sta se mesto in lastnik kavarne, g. Tognio, zjedini na ta način, da mora Tognio svojo kavarno popolnoma prenoviti, da bo odgovarjala vsem modernim, velikomestnim potrebam; v prostorih, odločenih za novo kavarno v mestni hiši pa se je nastanila nemška mestna hranilnica. Dosedanji najemnik kavarne, gosp. Kupferschmied, se preseli s 1. Febr. v Celje. Po poklicu je farmacevt in se bo tudi v Celju zopet posvetil lekarništvu.

Novi najemniški davek v Ptujju bo težko breme ne samo za najemnike, ampak tudi za hšne posestnike. Tudi posestniki ga bodo morali plačevati od teh prostorov, ki jih rabijo za svoje družine; le prazna stanovanja bodo davka prosta. Neizogibna posledica novega davka bo, da bodo posestniki zvišali stanarino — in beda bo zopet večja. Novi davek se bo začel pobirati z 1. februarjem.

Polhovke je kupil občinski svet svojim hlapcem in pometacem, da bi osramotil Slovence; a motil se je. Slovenci jih nosijo kakor prej, pometalci se pa smejejo brijnim nemškim glavicom, ki so prišle na tako pametno misel. Zdaj imajo vendar tople, gosposke zimske čepice in — zastoj.

Duhovske vesti. Provizorjem župnije Matere božje v Polensaku je imenovan č. g. duh. svet. Jožef Sinko, župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Župnija Polensak je razpisana do 21. februarja.

Drugi kraji.

Iz Dravske doline. Ni se kdo kmalu tako smrtno blamiral, kakor dopisnik „Narodnega Lista“ pri razlagi sv. evangelija v dopisu „Jezus Kristus in duhovščina“. V tej kontuzni klobasariji se obrača besede, ki jih je Kristus pri raznih priložnostih govoril svojim nasprotnikom in neprijateljem na naslednike njegovih prijateljev. Tako sklepanje je seveda protilogičen kozel, kakor ga zamore ustreliti le kak pravcati Galimatija. Po sprichenanju sv. evangelistov so ob času Kristusovem bili na eni strani farizeji, pismarji in judovski duhovniki, ki so se ostro držali Mojzesove postave, na drugi strani pa Kristus, njegovi apstoli in učenci, ki so sprevideli, da je njihov Učenik Mojze-sovo postavo povzdignil k večji popolnosti. Nova postava naj bi veljala za vse narode, in ne samo za izraelsko ljudstvo. Že učenci in učenke na dvorazrednih ljudskih šolah vedo iz 9. člena apostolske vere, da so nasledniki apostolov škofje, in sicer papež, škof rimskega mesta kot naslednik apostola Petra, prvega poveljarja svete Kristusove cerkve, ki je v Rimu sklenil svoje zemeljsko potovanje; škofje po drugih mestih pa nasledniki drugih apostolov, njihovi pomočniki pa so od škofov posvečeni mašniki. Zato pa po sklepih pravilne logike in zdrave pameti veljajo njim besede, katere so veljale apostolom, ne pa tiste, ki so bile namenjene nasprotnikom Kristusovim in preganjalcem apostolov. Kar torej feldpater o izrekih, ki so pa spisih sv. evangelistov, bili naperjeni proti farizejem, pismarjem in judovskim duhovnikom, na dolgo in široko razmotriva v „Narodnem Listu“, vse to naj liberalci le prav lepo vtaknejo v svoj žep, ker to velja njim. Katoliški duhovščini pa veljajo besede, katere je nebeški Učenik govoril apostolom, n. pr.: „Kakor je mene moj Oče nebeški poslal, jaz vas pošiljam.“ „Idite po vsem svetu, in učite vse narode, in jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta.“ „Kdor vas posluša, mene posluša.“ „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje“ itd. Kakor so judovski oblastniki združeni z Libertinci preganjali apostole, in kamenjali dijakona Štefana, takrat se ni bilo kaplanov — tako sedanji liberalci, pravi potomci Libertincev, stopajo za svojimi predniki, ter s svojimi loparji udrihajo po škofih, doktorjih svetega pisma in kaplanih. Pomilovanja vredni so le nerazsodni backi, ki zajemajo tako puhlo posveto hrano iz predalov za slovensko vero ljudstvo skrajno strupenega liberalnega „Narodnega Lista“. Iz tega pojasnila je pač razvidno, če katoliška duhovščina ljudstvu odgovarja na verska vprašanja, to stori kot poslanica nebeškega Učenika. Ako pa pristaši „Narodnega Lista“ drže svoje govorance na shodih in pišejo umazane članke, so podobni tisti Baileamovi oslici, o kateri se v zgodbah svetega pisma pripoveduje, da je začela govoriti, ne da bi jo kdo kaj vprašal.

Mozirje. „Narodni Dnevnik“ in „Narodni List“ se repenčita in ponašata z zmago naprednih Mozirjanov pri občinskih volitvah. Da boče pa izvedelo slovensko ljudstvo, kakšne zasluge so si pridobili ti vrli naprednjaki, pojasnimo sledeče. Po slav-

nem občinskem uradu so se pridržale glasovnice in se niso do zahteve dostavljale volilcem. Pobirala so se pooblastila od gospodičin in gospej, ter se je volilo proti izrečni želji pooblastilk. Fabrikant sodavice Anton Miklavc je poslal svoj voz po nekem volilcu v Gornjigrad. Schuschter je poslal voz po nekem starčku v Loke, a starček je bil toliko značajan, da je odklonil to mitost, radi tega pa so ga psovali, češ, da starček ni nobeden mož. Občinski sluga je v „uniformi“ tekal „laufschrift“ po volilce na dom. Nač vse imenitno je bilo videti g. stavbenega podjetnika Matija Goričar, kateri je spremljal občinskega ubožca od stanovanja do — volilne sobe. To je gotovo milosrčnost do občinskih ubožcev, kaj ne? Da so pa bili na straži po ulicah vsi mozirski naprednjaki z miadicev vred in so opravljali prav vestno svojo službo, je dokaz to, da se je pred volitvijo ponujalo od nekaterih žganje in vino ter se je grozilo z zgubo zaslužka. Tako se je na kratko opisal način postopanja mozirskih naprednjakov ali takozvane mozirske inteligence; veliko več pa ve „Hotel Avstrija“ in gostilna pri Trunkovemu „Kolencu“. Proti volitvi sami se je vložil priziv.

Občina Loče v dobovski župniji je po poslancih dr. Fr. Jankoviču in dr. I. Benkoviču vložila prošnjo pri deželnem odboru za zdatno podporo. Ker je veljanska povodenj dne 21. 22. in 23. grudnia 1909 občinski brod, ki se je šele tekom leta 1909 z velikanskimi stroški zgradil, deloma uničila in bi stroški popravil znašali nad 1000 kron. Ker je občina mala in uboga, tega bremena ne more sama nositi.

Poljčane. Minulo leto je umrlo v Poljčanah 14 ljudi, starih od 67 do 91 let. Skupna svota njihovih let znaša 1081 let. Vseh mrličev je bilo 69. Pač znamenje zdravega kraja.

Smarje pri Jelšah. Dne 16. januarja t. l. se je ustanovil z velikim navdušenjem v mladinski zvezi telovadni odsek Orel. Pristopilo je že čez 20 fantov. Predsednikom so izvolili g. kapljana Sinko Frana, blagajničarjem Turka Janeza, načelnikom telovadbe Novaka Janeza, ki je bil v Ljubljani na tečaju vadi-teljev. S telovadbo začne odsek še ta teden v prostorih bralnega društva. Telovadba se vrši odslej vsak torek in četrtek zvečer od 6. do 8. ure. Načeljar, enajstemu štajerskemu Orlu!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Mrtvega so našli v sredo zjutraj, dne 19. t. m., višje Dežnikovih bregov, 18letnega Kasjakovega hlapca, Franca Kanduta. Pravijo, da je od žganja pijan obležal in se zadušil. Njegov spremljevalec, tudi mlad fant, ga ni mogel domov spraviti, in ga je pustil v gozdu pijanega ležati! Žganje dela ljudi trmaste!

Iz Rotenberga. (Občina! Bodi tudi policaj!) Pri Lolecu živi privandrana (deklin) Helena Oblak v divjem zakonu z nekim delavcem. 15. XII. 1909 je povila otroka, ki je bil doma skrivno pokopan. A kmalu je izvedela o tem žandarmerija, zato je prišla 19. t. m. sodna komisija, pred katero so morali otroka izkopati. Konstatiralo se je, da je bil otrok šele 5 mesecev star. Helena Oblak pa je izpovedala, da 7 mesecev. Občina, zgani se in ne trpi takega pohujšanja! Gotovo tudi Lolečev posestnik ne bode trpel takih ljudi pod svojo streho.

Teharje. Umrli je tukaj g. župnik Šibal. Pogreb bo v soboto, 22. t. m. ob 9. uri popoldne. Gospod An/on Šibal je bil rojen v Ponikvi ob južni železnici dne 14. avgusta 1829, v mašnika posvečen pri Sv. Anžuru na Koroškem dne 25. julija 1853. Služil je kot kaplan v Olimju, na Dobrni, pri Novi cerkvi, kot župnik pri Sv. Andražu nad Velenjem, v Sevnici, in od 1. marca 1892 v Teharjih. Leta 1899. bil je imenovan kn. šk. duhovnim svetovalcem. R. i. p.!

Ljutomer. Poročil se je dne 19. januarja g. Drag. Novak, oskrbnik, z gđc. Pepco Mihaličovo, hčerko trgovca in gostilničarja v Stročji vasi. Gosp. Novak je kot mladenič neutrudljivo delal za našo mladinsko organizacijo. Brez dvoma ostane našim načelom tudi kot mož zvest. Poročencema naše iskrene čestitke. — Na gostiji se je nabralo za prepotrebno „Dijakso kuhinjo“ v Mariboru 11 K 26 vin. V posnemanje!

Sv. Jakob v Slovenskih goricah. Prihodnjo nedeljo dne 30. januarja t. l. se vrši pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah občni zbor izobraževalnega društva ob 3. uri popoldne v prostorih gospoda Matija Peklarija. Ob tej priliki govori tudi zastopnik Slovenske krščansko-socialne zveze gospod dr. Anton Medved iz Maribora. Vsi somišljeniki, posebno pa možje in mladeniči, ste na ta občni zbor najljubšeje vabljeni.

Iz Savinske doline. Liberalni Roblek prav čudno govori o pivu in hmelju, kakor tudi njegov vodja dr. Kukovec in kapelnik žalske že znane muzike Pekl. Ali so ti gospodje, ki se delajo tako vnete za kmeta, že pozabili, po kakom nizki ceni so ravno Zalčani hmelj kupovali leta 1906, 1907, po 15 do 30 vin. kg. Takrat je vendar pivo bilo vredno in vino drago in se je piva veliko več spilo; kako je to, da se ni cena tedaj hmelju povišala, vprašamo vas, gospod Roblek, ki ste ravno takrat bili izvoljeni za poslanca. Zakaj je ravno tedaj hmelj bil najboljši poveni, ko se je piva največ spilo in je bilo še po prvi nizki ceni? Kdo je pa zvišal ceno piva l. 1908? Je-li bila kriva doklada, ki je že pred leti bila upe-

Pridobivajte nove naročnike!

ljana? Ali niso zvišale cene pivovarne same, ki so ustanovile kartel? Temu kartelu se je tudi uklonila ter mu pristopila slovenska delniška pivovarna in je tako v zvezi z Nemci podražila pivo ljudem. Kje je bil takrat judomili Roblek, da bi prepovedal delniški pivovarni pivo dražiti in ljudstvo s tem obremeniti, ker vendar ima ravno on vplivno in odločujočo besedo pri delniški pivovarni? Takrat bi se naj bil Roblek zavzel za koristi nižjih slojev, in osebno kmečkega ljudstva. To bi bilo kmetu koristno, ne pa sedaj napadati kmečke poslance, ki so več storili za kmečko ljudstvo, kakor vsi Robleki in Kukovci. Čudno je samo to, da nekateri ljudje take politične hujškarije poslušajo in da ne povedo tem možem v obraz, da je lansko leto, četudi je pivo bilo podraženo, cena hmelju bila vendar tako visoka, kakor že zdavno ne. Ta cena bi lahko bila v Sav. dolini še večja, ko bi bilo slavno hmeljarsko društvo v Valcu več storilo za ljudstvo, da ne bi bilo na milost in nemilost izdano hmeljskim čifutom.

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“. Skrbite, da dobite kar največ naročnikov. Zahtevajte odločno po vseh gostilnah „Stražo“. Posnemajte v tem oziru naše nasprotnike.

Kranjsko.

Umrli je v pondeljek zvečer v blaznici na Studencu pri Ljubljani vpokojeni uradnik nemške Kranjske hranilnice Alojz Dzimski. Predno se mu je omračil duh, je bil eden najbolj delavnih moči nemštva v Ljubljani in radi tega hud nasprotnik domačinov.

Znani poštar Mazelle, o katerem je bilo svoj čas toliko govora, je odpuščen iz službe. Disciplinarna komisija v Trstu je odločila, da je Mazelle hudo kršil svoje uradne dolžnosti in ga je disciplinarnim potom odslovila iz službe. Mazelle je znan liberalen agitator, ki je tudi že kandidiral.

Nemci po Ljubljani so pričeli zopet dvigati svoje ošabne butice. Po nemških listih namreč pripovedujejo svetu, kako nemci da smo mi Slovenci. To je skrajna nesramnost, da tako pišejo javno po listih, ko imajo od nas tako lepe dohodke. Faktum pa je, da je bilo v pondeljek v nemškem gledališču pri opereti „Herbstmanöver“ med občinstvom 60% Slovencev; posebno so bile pa zastopane takozvane narodne dame. Sramota! Na jeziku so pač narodne, a v dejanju so ljančarke.

Življenje ob volitvah na Angleškem.

Londonski listi imajo ne lahko nalogo, seznaniti občinstvo z rezultati volitev, ki so se vršile isti dan. Volitve se vrše namreč nepretrgoma do 8. ure zvečer, in v najboljsem slučaju je volilna komisija lahko gotova s število šele ob 9. uri. Predno se izgotovijo, kolektujejo in zapečatijo dokumenti, poteče gotovo še pol ure. Komaj pred 10. uro je znan izid volitev v uradništvih londonskih časopisov. Sedaj se prične hlastna tekra, kdo bo prej sporočil občinstvu zanimiv dogodek. Nekateri veliki londonski časopisi razobešajo v drugem nadstropju svojih palač velikanske deske, na katere nabijajo vsak čas nove vesti, drugi pa imajo v nasprotni hiši nastavljeno laterno magico, s pomočjo te razsvetljujejo veliko platno, na katerem so pisane s povečano pisavo najnovejše vesti. Istočasno pa obvešajo listi tudi svoje podružnice po mestu o vsebini razglašanih vesti, in tako so skoro v istem času po celem mestu razglašene najnovejše vesti. Občinstvo zvečer po volitvah drvi k palačam raznih časopisov, da tam med krikom, vriskanjem, pevanjem in žvižganjem izve izid volilne borbe. Boljši krogi igredo zvečer v gledališča in varieteje ter čakajo tam pri predstavah na razglas izida. Gledališče namreč naroči pri kaki agenturi najnovejše vesti o izidu volitve in režiser med odmori razglasi občinstvu, kako se je tu pa tam volilo.

Primorsko.

Poraz liberalcev. Gorica, 19. prosinca 1910. Ker sem čital v zadnjih številkah „Straže“ o naših političnih in strankarskih razmerah, in iz tega razvidel, da se vaš list zanima tudi za odnose pri nas, namenil sem se vam sporočiti veselo vest o zmagi S. L. S. v Komnu na Krasu pri občinskih volitvah, ki so se vršile 10. in 11. t. m. Komen je precej velik trg in je bil glavna trdnjava kraškega liberalizma. Tukaj so stolovali tudi znani Strekelji. Ako bi bil kdo pred letom dni rekel goriškemu liberalcu, da bo leta 1910 imel Komen občinski zastop, v katerem bo imela S. L. S. večino, bi ga bili poslali v norišnico. In sedaj se je to uresničilo. Ljudstvo je uvidelo, da ga razni magnati izrabljajo samo v samopašne namene, da se sami solnčijo na žarkih slave in blagostanja, in pričelo se jih je krepko otrsati. Ze pri deželnozborskih volitvah se se majale tla trhlenemu liberalizmu, sedaj so mu pa v glavni trdnjavi spodbili noge. Ako ravno so

liberalci silovito delali in pritiskali na volilce, kakor znajo edino ti kraški veljaki, katerim je večkrat kak ubog človek izročen na milost in nemilost. Ako ravno so priredili kolovodja javen shod na njeleto pred volitvami, vendar niso mogli zadrževati usov. Pri volitvah je zmagala v III. in II. razredu S. L. S. Veselimo se, ker je sedaj trdnjava naša in naše delo lažje in uspešnejše na zapuščenem Krasu. Dela bo treba pa še veliko, v izobraževalnem in gospodarskem oziru, ker se paševanje izvestne klike silovito pozna. O tem kaj več prihodnjič.

Volitve v Pulju. Včeraj v četrtek so se končale v Pulju občinske volitve, ki so trajale celih 14 dni. Izvoljenih je 25 italijanskih liberalcev, 7 Hrvatov, 10 zastopnikov mornaričnih uradnikov, 2 zastopnika občinskih uradnikov in 1 socialdemokrat.

Pospeševanje ribarskega izvoza. Tržaško ribiško društvo je sklenilo na predlog ribiškega nadzornika Lorinija, upeljati energično akcijo za pospeševanje izvoza osoljenih rib na Grško. V isti zadevi so tudi sklenili, poiskati si pomoči na Dunaju pri centralnih oblasteh.

Mraz v Istri. Zadnje dneve je tudi po Istri nastopil hud mraz, ki je še toliko občutljivejši in hujši, ker je cela dežela gola in odprta mrazu. Ljudstvo ni navajeno na strog mraz, zato se je dogodilo več slučajev, da je kdo zmrznil, med drugimi tudi bivši dolgoletni župan v Izoli, 80letni starček je šel na sprehod in je med potoma padel. Bil je tako slab, da ni mogel vstati in ko so ga ljudje našli, je že zmrznil od hudega mraza.

Nepošten bančni uradnik. V Trstu so prijeli uradnika tržaške podružnice kreditnega zavoda Edvarda Supetina radi sleparstva. S ponarejenim čekom je opeharil zavod za 5780 kron. Na vesti ima pa še druge sleparije iz prejšnjih let.

Gosta meglja ob morskem obali okoli Trsta in zahodni Istriji je bila v zadnjih dneh taka, da se ladije skoro niso upale na prosto morje. Parnik „San Marco“ paroplovne družbe „Istria“ je na poti v Trst trčil raflji megle blizu Kopra z jadrnikom „Gracioza“ skupaj in se je zadnji močno poškodoval. V koprskem pristanišču samem je pa zadel parnik „Volta“ na suho in so ga še-le z veliko težavo spravili zopet na prosto.

Prodaja Lloydovega arzenala. Zadeva prodaje Lloydovega arzenala v Trstu še ni končana in se vrše še vedno tozadevna pogajanja med vlado in Lloydom. Prodaja arzenala se tržaško prebivalstvo odločno upira, posebno pa premestitvi v Tržič.

Dr. Cook — slepar?

Vedno bolj skrivnostno je, kje in kam je izginil dr. Cook. Zlasti ameriški časopisi z največjo radovednostjo poizvedujejo po njem.

Njegov zasebni tajnik Lonsdale že dolgo ni dobil nikake vesti. Predzadnje pismo, katero je dobil od dr. Cooka, je datirano s 14. decembrom in poslano iz Marzija, a zadnje pa 24. decembra iz južne Spanije. En teden pozneje je došla od tam knjiga z originalnimi zapiski Cooka. To knjigo študira sedaj univerzitetna komisija v Kodanju.

V zadnjem pismu obljublja Cook najčudnejše podatke in je priložil tudi nov naslov. Na tega je odposlal Lonsdale iz Kodanja že razne brzojave, na katere pa ni dobil nikakega odgovora.

Cookov najboljši prijatelj Charles Walker je v „New-York Times“ obelodanil, da se nahaja Cook v Evropi pod tujim imenom. Ker je pa Cook tudi svojemu tajniku Lonsdalu povedal, da hoče pod tujim imenom potovati, je prišel tudi ta o njem bolj slabo misliti.

O Cooku krožijo najbolj čudne vesti, da se je usmrtil, da je zbežal v Avstralijo itd. Ne preostaja tedaj nič drugega, nego počakati, ako se bo posrečilo priti na sled izginolem raziskovalcu severnega tečaja.

O pokončanju Sodome in Gomore.

Meseca marca prošlega leta je odposlalo ameriško vseučilišče Yale posebno geografično ekspedicijo k Mrtvem morju. Ta ekspedicija se je seveda mnogo pečala s pokončanjem Sodome in Gomore. O tem se je napisalo že nešteto knjig. V nekaterih se dokazuje, da je sveopisemsko poročilo bajka, a v drugih se dobe trditve, ki pravijo, da so bili vzrok nesrečnemu koncu obeh mest petrolejski vrelo, ki so se vneli in pokončali mesti.

Po sporočilu sv. pisma sta bila Abraham in Lot pri Bethelu, deset milj od Jeruzalema, ko sta se ločila. Lot je dvignil svoje oči proti nebu, tako se glasi v sv. pismu, „in pregledal celo pokrajino ob Jordanu, ki je imel, predno je Gospod uničil Sodom in Gomoro, obilo vode, posebno dokler se ne pride do Zoarja; pokrajina je bila kot vrt Gospodov, in egiptovska dežela.“

Potem pa, ko je Gospod Sodom in Gomoro z ognjem in žveplom pokončal, sporoča sv. pismo dalje: „In Lot je šel iz Zoarja in je ostal na gori z obema hčerama, ker se je bal ostati v Zoarju. Bival je v votlini.“

Ekspedicija je sedaj odkrila na južni obali Mrtvega morja ognjenik, ki bijuje „ognej in žveplo“, ter tudi votlino, v kateri je Lot najbrže preno-

čil. Huntington, vodja znanstvene komisije, je našel pri razvalinah Suweineh tudi lavo.

Približno dve milj od Suweineh (kar mogoče pride iz Sodome) so našli manjši vulkan, ki je pa geološko novejšega izvora. Ravna sosednega Ghuweira (najbrže iz Ghor, pomenja dolinica) gotovo niso iz onega časa patriarhov, ampak so poznejšega datuma.

Na gorskem potu pa, ki pelje iz Ghuweira proti moabski planoti, je odkrila ekspedicija med Abu Hassanom in Beth Peor skalnato votlino, 20 čevljev dolgo in 15 široko, ki je skrbno izsekana v skalo. (Vhod v votlino gre skozi dve vdolbini, ki so tuflj vsekane v skalo.

Zanimivo je to, ker v pelem okrožju ni skalne votline, ki bi bila tako skrbno izsekana, in Huntington trdi, da je ta votlina iz prastare dobe. On sklepa iz vsega, kar je ekspedicija dosegla, da odgovorja sporočilo sv. pisma o pokončanju Sodome in Gomore popolnoma resnici.

Da je bila pa klima v prejšnjih časih, posebno pa za časa patriarhov, mnogo ugodnejša za poljedelstvo, in da je bila pokrajina izares nekaj parafliž, sklepa komisija iz številnih dokazov, ki jih je našla v okolici Mrtvega morja.

Narodno-obrambno delo.

„Dante Aligheri“ je veliko obrambno društvo Italijanov, ki mu je namen, ohraniti in razširjati italijansko narodnost. Obstaja že 20 let. Pretečeni september je imelo svoj občni zbor v Bresciji. Šteje 215 podružnic — leta 1908 jih je bilo 233 — ter je imelo 391.944 lir dohodkov, izrednim potom pa je dobilo še pol milijona lir. Tekom leta je pridobilo 10.000 članov, vsled česar jih šteje sedaj nad 50.000. Posebno skrb naklanja to italijansko obrambno društvo italijanskim izseljencem v Ameriki. Vzdržuje izselniška tajništva, izdaja brošure za izseljence ter jih oskrbuje s knjižnicami. Podpira italijansko šolstvo v tujini, tako je n. pr. samo za italijanske šole v Argentini lani izdalo 30.000 lir. Poseben odsek tega društva se je ustanovil za Svico, za kanton Ticino, kjer je italijanski živel v nevarnosti. V zvezi z laškima društvoma „Lega nazionale“ in „Associazione Trento Trieste“ tudi jako intenzivno deluje v južnih krajih avstrijske monarhije. O tem delovanju pa poročilo, izdano na zadnjem občnem zboru, skoraj popolnoma molči. Toda ta molk prav glasno govori.

Nemški Schulverein bo stopil v svoje 30. poslovno leto. Njegovi dohodki naraščajo od leta do leta. Leta 1905 je s pomočjo izrednih jubilejnih prispevkov v znesku 600.000 kron dosegel 1 milijon letnih dohodkov. Tudi v pretečenem letu so njegovi dohodki skoro dosegli svoto 1 milijon kron. Toda to mu ne zadostuje, da bi ustregel vsem željam in zahtevam, ki se izražajo. Slovanska pohlepnost je baje od dne do dne večja in Nemci so zato seveda vedno bolj prisiljeni, da zavzemajo čimdalje obširnejšo obrambno pozicijo. Poleg rednih dohodkov mu pa še pritekajo izredni v obliki Roseggerjeve ustanove, o kateri upajo schulvereinski voditelji, da bo 13. majnika 1910, ko obhaja nemški Schulverein svoj 30. rojstni dan, dovršena. Takrat bo, kakor se nadejajo, slavna Roseggerjeva formula 1000 krat 2000 = 2.000.000 izpolnjena.

Poljske manjšinske šole na Dunaju. Na Dunaju niso samo češke privatne šole, ampak tudi poljske. Društvo „Biblioteka polska“ vzdržuje poljsko dvorazrednico v 1. okraju, gališko ljudsko-šolsko društvo pa dvorazrednico v 2., 3. in 18. okraju. Namestava se v bližnji bodočnosti ustanovijo še 6 razredov. Nemcem to seveda ni po godu, posebno pa jih peče dejstvo, da prej imenovano ljudsko-šolsko društvo vzdržuje za poljske vojaške 3. ulanskega polka dvorazrednico na Dunaju. To stremljenje po večji izobrazbi vojakov imenujejo nemški pretiranci: pospeševanje narodne agitacije v armadi. Nemške prosvitljence se imenujejo tisti, ki hočejo poljskim vojakom vzeti priliko do večje izobrazbe. Toda po krivici si prilastujejo to ime; niso prosvitljenci, temveč najhujši zameglenci.

Za Spodnje Štajersko ima nemški Schulverein vedno odprte žepe. Za nemško šolo v St. Lenartu v Slov. gor. je daroval 30.000 kron, za Pobrežje pri Mariboru 20.000 kron, za Breg pri Ptuj 15.000 kron, za nemško šolo na Studencih je poleg velike svote, ki jo je že daroval, pripravljen dati še 25.000 kron. Poleg tega je v zadnjem času poslal prispevke v Pekre za podučna in učna sredstva, v Šoštanj za otroški vrtec, v Laški trg za šolsko kuhinjo itd. Nemškega denarja kar deži na Spodnjem Štajerskem. Eдино dobro je to, da s tem denarjem ni združen blagoslov.

Narodno gospodarstvo.

Poljedelsko ministerstvo za živinorejo.

Poljedelsko ministrstvo misli ustanoviti z letnimi 6 milijoni kron, katere je dovolila državna zbornica za pospeševanje živinoreje in vnovčevanje živine, nekak fond, ki je sličen melioracijskemu fondu. Ker bo skozi 9 let po 6 milijonov kron, torej skupno 54 milijonov kron na razpolago, se namerava po posameznih deželah ustanoviti zavode za vnovčevanje živine. Za-

vođi bodo imeli popolnoma trgovsko podlago. Že obstoječi taki zavodi se bodo preustrojili v kmetijska podjetja na združni podlagi. Dela se že tudi na to, da „Dunajski zavod za vnovčenje živine“ stopi v zvezo z drugimi enakimi napravami. Podpirale se bodo od ministrstva vse druge pospeševalne naprave za živinorejo, kakor tožadevne kaznine in kmetijska društva.

Pri vnovčevanju se bo mislilo tudi na klavnice v velikem obsegu, od katerih se bodo preskrbovala mesta in trgi z mesom, med tem ko se porabijo straniški produkti za umetna gnojila, mila itd. Državna uprava misli vsa taka in enaka podjetja podpirati s subvencijami, eventuelno tudi s posojili.

Razume se samoobsebi, da bo poljedelsko ministrstvo pospeševalo pridelovanje krme, izpopolnitev planin itd. s tem, da bo podpiralo že obstoječe pašniške zadruge.

Od poljedelskega ministrstva osnovana centrala za vnovčevanje živine ima namen, stati poljedelcem vseh kronovin s svetom kot prijatelj in svetovalec pri prodaji živine na strani. Od te centrale se bodo izdajala tržna poročila, ki bodo služila prodajalcu kot vodnik, kje in kdaj da najbolje proda svojo živino. Ta naprava ima namen, varovati poljedelce pred tako škodljivimi prekupci in živinskimi veletržci, ki drugače ljudi vedno begajo z lažnjivimi poročili o cenah.

V občinah, kjer še nimajo živinskih tehtnic, naj se take napravijo in kmetje pouče o pravi ceni živine, namenjene za prodajo. Posebno naj se kmet pouči o tem, da ne bo prodajal premladih telet, za katere itak ne dobi dobre cene, ampak jih proda v svojo lastno škodo. Istotako je tudi na škodo narodnega gospodarstva, ako prodaja kmet napol rejeno živino. Upamo, da bodo tudi Slovenci od teh naprav, ki se nameravajo v korist živinoreje izvršiti, imeli vspehe korist.

Mednarodna razstava v Argentini. Meseca junija t. l. se vrši v Buenos Airesu mednarodna razstava za poljedelstvo, in sicer kot proslava jubileja stoletne neodvisnosti argentinske republike. Argentinski trg postaja vedno važnejši, in zato se razni narodi kpsajo med seboj, da bi svoji trgovini tudi v Argentini pridobili tal. Trgovski in industrijski narodi in države, kakor: Angleži, Francozi, Avstrijci, Nemci, Italijani in Zvezne države so naznanili oficijelno udeležitev na razstavi in so si že tudi zagotovili potrebne prostore. Argentinska vlada je naročila svojemu generalnemu zastopniku v Evropi za razstavo, da lahko zglasijo razstavljalci oficijelno priglasenih narodov svojo udeležbo do 1. marca, da bo reprezentacija njihovih dežel tem večja. Natančnejša poročila o razstavi in določila o udeležbi daje vsak argentinski konzulat ali pa generalni komisar v Berlinu. Za razstavo je priglasenih že mnogo avstrijskih tvrdk, zlasti onih za poljedelske stroje.

Zavarovanje izseljencev. Hrvatska deželna vlada je izdala naredbo, da se mora vsak izseljenec zavarovati pred izselitvijo pri hrvatski trgovsko-obrtni in industrijski banki v Zagrebu s štirimi kronami proti smrti, nezgodam in izgubi prtljage. Ker pa paroplovne družbe ne morejo prevzeti teh obvez in dolžnosti (in njih ugovori pri deželni vladi niso imeli nikakega uspeha, so naročile družbe: Severo-ameriški Lloyd, Red Star Linie, Francoska prekomorska družba in Avstro-Americana svojim zastopnikom, naj ne sprejme nikakih oseb v prevažanje, dokler se zadeva s pogodbami popolnoma ne razjasni. V odgovor na to pa hoče hrvatska deželna vlada odtegniti omenjenim družbam, koncesije.

K temu se nam dodatno poroča iz Zagreba, da se je v istini v ponedeljek 17. j. m. zaprla oblastvenim potom nekaj tamkajšnja agentura. Na ta vladin korak so vse druge izseljeniške agenture odgovorile s tem, da niso sprejele nikake osebe več za prevoz.

Inozemske paroplovne družbe so voljne diplomatskim potom nastopiti proti odredbi hrvatske deželne vlade. Zastopnik Hamburg-Amerika-Linie grof Draskovič je odšel na Dunaj, da tam pri nemškemu generalnemu konzulu vložijo ugovor proti postopanju deželne vlade. (Omenjene družbe izjavljajo, da v principu nimajo prav nič proti zavarovanju zoper nezgode, ali to se mora zgoditi pri kakih izbornih zavarovalnih družbi, in sicer proti plačanju premije, s katero se zavarovanci ne izrabljajo, ampak stoje v pravem razmerju k odškodovalni svoti. Neki list je izračunal, da bi z ozirom na to, da se iz Hrvaške izseli vsako leto približno 60.000 oseb, imela od vlade protežirana banka najmanj 240.000 kron letnega dohodka.

Padanje cen na dunajskem živinskem trgu. V zadnjem času je bilo na dunajskem trgu živine srednje in slabeje vrste vedno preveč in zato je cena teh kvalitet tudi dokaj padla. Posebno v popoldanskih urah ni bilo skoro nobenega povpraševanja in lastniki so bili primorani cene še bolj znižati. Že predpoldne so bile cene 2 do 4 K nižje pri 100 kg kakor prejšnje tedne. Akoravno so se popoldne cene še znižovale, se je vendar kupčija popolnoma ustavila. Radi tega je ostalo 358 volov neprodanih. Pri takih razmerah je pač krivično tožiti o pomanjkanju živine in valiti na kmeta odgovornost radi visokih cen mesa.

Žival, ki je polna usi, odrgni z ribjim oljem in sper jo potem po treh dneh z mlečno vodo, milom in odrgni s četjo. Steljo ki je bila prej v hlevu, odstrani in sežgi ter hlev dobro osnaži.

Kdaj naj se svinja pripusti? Ako pripuščamo premlade svinje, oslabe in dajo le revne pujske. Zato se ne priporoča pripuščati svinje pred 10 mesecem. Najkrepkejšje pujske vrže svinja stara 2—4 leta. Zato se priporoča, naj se ne kolje svinje koj po prvem porodu, marveč naj se redi nadalje za pleme. Nad 4 leta stara svinja tudi ni več dobra za pleme, ker daja slabotne mladiče in ima tudi manje mleka. Tudi meso prestarih svinj ni mnogo prida.

Kniževnost in umetnost.

„Voditelj v bogoslovnih vedah.“ Urejuje dr. F. K. Lukman. Letnik VIII. Zvezek I. Vsebina: 1. Razprave: 1. Dr. J. Pregelj: „P. Rogerius Labacensis: Palmarium empyreum. (Raziskovanje virov, ki jih je rabil ta sloveči slovenski propovednik za svoje pridige.)“ 2. Dr. P. G. Rant: „Monoteizem pri Izraelcih. (Konec zanimive razprave, v kateri dokazuje pisatelj proti racionalistiški kritiki, da ni izraelski monoteizem rezultat naravnega verskega razvoja, ampak temelji na nadnaravnem razodetju.)“ 3. Dr. A. Stegenšek: „Poročila o stari in novi domači cerkveni umetnosti. (Dr. Stegenšek nadaljuje svoje v letniku letniku začeto poročilo; toda bešeda „poročilo“ pove pre malo, ker pisatelj podaja tu manjša znanstvena raziskovanja, ki so velike vrednosti za našo kulturno zgodovino. Prva razprava raziskuje relikvije, ki so se polagale pri posvečenju v oltarje naših cerkev do konca 17. stoletja in tolmači posvetilno listino solčavske cerkve iz l. 1485; druga razprava razlaga spominski križec škofa Tomaža (Hrena) na pročelju cerkve v Slovenjgradu in v Podgorju; tretja popisuje novi oltar v Ljubnem.)“ 4. Dr. J. Tomazič: „Veto“ ali „exclusiva“ pri volitvi papeža. (Pisatelj preiskuje svetni vpliv na volitev papeža v dobi, ko sta imeli premoč Spanka in za njo Francija.)“ 5. A. Stergar: „Kako ustanoviti podružnico ali konfenco družbe svetega Vincencija Pavlanskega?“ — II. Iz duhovnega pastirstva. — III. Cerkveni pregled: 1. 1. Katoliška vseučilišča na Francoskem. 2. 25letnica „Vlasti.“ II. Delo za zedinjenje. Pravoslavni glasovi o drugem velehradskem shodu. (Zivahno gibanje za zedinjenje pravoslavne cerkve, ki se je osredotočilo na velehradskih shodih, je obrnilo na se pozornost vseh interesiranih krogov. Temeljiti poznavalec vzhodnih cerkvenih razmer dr. F. Grivec poroča tukaj, kako sodijo o drugem velehradskem shodu pravoslavni listi.) III. Vzhodna cerkev. (Dr. F. Grivec poroča temeljito o notranjem stanju ruske cerkve, krajše pa o grški cerkvi na Turškem in o uniji med Bolgari.) — IV. Slovtvo. (Poleg recenzij bogoslovnih del prinaša ta zvezek oceno Grafenauerjeve Zgodovine novejšega slovenskega slovstva izpod peresa dr. J. Pregelja.) — Raznoterosti. — „Voditelj“ izhaja po štirikrat na leto ter stane 5 kron.

„Naš Dom.“ II. zvezek X. letnik je izšel ten prinaša zanimive članke. Vsebina njegova je: Mladinska izobrazba. Izobrazba o vzgoji. Pogled na nebeške svetove. Pozdrav mladeničem ob poučnem shodu. Zabava: Kaj je novega po svetu? Novi Orel v Petrovčah. Orel na Gomilskem. Dekliški vrtec. Društveni glasnik: Zveza slovenskih deklet na Štajerskem. Govorniške vaje. Ostani doma! Čuvajmo svojo deklisko čast! — Mladinski list „Naš Dom“ izhaja 1. in 5. vsakega meseca ter stane na leto 2 K. Ta list prav toplo priporočamo mladeničem in mladenkam.

„Slovenski učitelj.“ I. številka XI. letnika (1910). Vsebina: Ob desetletnici. Shod za šolsko reformo v Gmundenu in vtisi s potovanja (prof. A. Plečnik). Memoriranje pri verskem pouku. Deležniki. Za meditacijo našim in onim. Katehetski vestnik. Učiteljski vestnik. Raznoterosti.

Smarnice romarja jeruzalemskega. 32 premišljevanj za mesec majnik; obenem molitvenik za romarje v Jeruzalem. Oktav. Strani 408. Cena vezane knjige 2 K; po pošti 2.10 K. — Pod letem naslovom je ravnokar izšla v Cirilovi tiskarni v Mariboru knjiga, katero je spisal č. gospod F. S. Segula, župnik pri Sv. Roku ob Sotli. Skoraj vsako leto izidejo med Slovenci kakšne nove Smarnice, ki prinašajo ogovore, pridige ali premišljevanja za mesec majnik. Obdelana je v njih že vsa obširna snov Marijinega češčenja. Med najlepše in najbolj zanimive slovenske Smarnice pa moramo prištevati Segulove. Podajo nam čisto novo, živirno snov, kakoršne še nobene slovenske Smarnice niso razlagale. Gospod Segula je bil o velikonočnih praznikih leta 1889 v Jeruzalemu. Na svojem dolgem potovanju si je začrtal posebno globoke vtise; prvinši se v domovino, je naredil o njih premišljevanja in sedaj jih je povil v šopek smarnic. V njih kaj lepo opiše svete kraje in sploh vse, kar je na ppu videl ali slišal, k temu pa doda kak lep nauk. Na primer: Pred vhodom v borno vas Someron (Samarija) je prvič slišal pozdrav „Salem aleikum — Mir z vami!“ Razloži ga, opiše njegov pomen, potem pa dostavi ganljivo premišljevanje o zunanjem in notranjem miru pri ljudeh. Okrašena je knjiga tudi z mnogimi podobami iz jeruzalemskega potovanja. Kot dodatek sledijo še molitve in pesmi v majniku. Ker nameravajo Slovenci leta 1910 pod vodstvom vrlih duhovnikov prirediti jeruzalemsko romanje, je knjiga ravno sedaj še tem bolj dobrodošla. — Te Smarnice

ee pobožnim Slovincem res prav toplo priporočamo. — Knjiga se naroča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Razgled po svetu.

Zvezda-repatica Halley. Učenjaki, astronomi pričakujejo z mrzlično napetostjo pojavljenja znamenite zvezde repatic po imenu Halley, ki jo bo možno opazovati v spomladi t. l., potem, ko se je prikazala leta 1758 in zadnjič leta 1835. Ta zvezda repatica je največja in najkrasnejša, kar jih pozna moderna astronomija. Zato se učenjaki že pripravljajo na važna opazovanja. Odkril jo je slavni astronom Halley, ki je po njem dobila svoje ime. Halley je bil namreč prvi, ki je l. 1682 proročeval perijodično povračanje te zvezde in je napovedal prvega za l. 1758. Kakor je izračunal, tako se je tudi zgodilo. Točno l. 1758 se je prikazala omenjena repatica; žal, da Halley sam ni imel zadostnega, da bi jo videl, ker je umrl že popred. Leta 1835 so napravili nadaljnja znanstvena opazovanja o tej zvezdi-repatici, o kateri se ve, da se je pojavljala v gotovih razdobjih že v prastarih časih. Dejanski jo omenjajo kronike že izra uničenja Jeruzalema. Opisujejo jo v obliki goreče sablje, znamenje, ki so jo tedanji prebivalci smatrali kakor naznanilo pokončanja svetega mesta. Sploh je veljala ta repatica za proročevalko vojske in ta vraža se je ohranila do današnjega dne. Prva slika te zvezde se nahaja v arhivu mesta Tharicuse. Tam hranijo preprogo, ki je v njo vpletena podoba te zvezde v jako fantastičnih obrisih. Iz kake materije obstoji ta zvezda, tega doslej ni bilo možno dognati z gotovostjo. Vendar se ve, da vsebuje karbolno kislino. Zvezda-repatica Halley bo vidna tudi s prostim oesom 16. marca t. l., ko doseže največji sijaj v jutranjih urah. Opazovati jo bo možno pa tudi o polnoči dne 19. aprila in 20. maja. Ta zvezda-repatica je oddaljena od naše zemlje blizu dvanaest milijonov kil metrov.

Devica Orleanska. Vroč želja francoskih katolikov, da bi Devica Orleanska bila proglašena svetnicam, se bo kmalu vresničila. V zadnji sji kongregacije za cerkvene obrede je bil že stavljen predlog naj bi se pričelo z obravnavo, ki je potrebna pred proglašenjem za svetnika. Kakor znano, sta potrebna dva čudeža, o katerih se misli, da sta se zgodila na priprošnje blaženega, ki naj bo proglašen. Ta dva čudeža morata biti seveda natančno preiskana. Pri Devici Orleanski se bo sedaj pričelo preiskovanje dveh čudežev.

Sleparske banke. V Amsterdamu, Kodanju, Hamburgu in Franskobrodu so znova začele razne banke z razpošiljanjem svojih sleparskih srečk, katere vsiljujejo tudi našim rojakom na predrzne načine. V zadnjem času jih je bilo več zelo občutno oškodovanih, ker so se spuščali v kupčijske zveze s temi bankami. Ako bi kdo dobil po pošti kake srečke iz teh krajev, naj jih nemudoma vrne, ker istih namen je le, nerazsodno ljudstvo opehariti in oskubiti.

Uničenje strupenih kač. Kakor običajno prejšnja leta, se je tudi lani izplačevalo za ubite strupene kače, katere so se ali cele ali samo glava poslale zoologičnemu oddelku graškega Joaneja po 50 viner. Skupaj se je poslalo 6831 ubitih strupenih kač in sicer 4344 gadov in 2487 modrasov. Iz Sp. Štajerske se je poslalo razven 2 gadov le modrase. Iz posameznih okrajev se je poslalo: Celje 66, Kozje 47, Laško 30, Šostanj 47, Brežice 7, Paj 30, Šmarje 23, Maribor 2092, Sevnica 122.

Požar kraljevega dvorca v Atenah. Zastopnik Anglije je priredil dne 10. t. m. veliko gostijo. Ko je začul strele stražnika in je klical na pomoč, je menil, da se gre za kak upor; zato je zaukazal postaviti stražo iz angleških bojnih ladij na suho. Po zakonu sme taka straža šteti k večjemu 25 mož; a v mesto je vdrlo nad 100 mož z razvito zastavo. Govori se, da je Anglija zastražila celo državno zakladnico. Grški ministrski predsednik se je pritožil pri kralju, in kakor so se vrnili angleški vojaki na ladije, Angleška bo zadevo zasledovala.

Panamski kanal. Dela pri panamskem kanalu, ki so jih ameriške Združene države pričele že leta 1904, napredujejo vzlic velikim težkostem, in je sedaj dovršena že polovica dela. Amerikanci se nadejajo, da bo kanal izročen prometu leta 1915. Podajmo nekoliko številke o stroških in dohodkih, ki jih bo nosil kanal.

V začetku so izračunali stroške na 184 mil. dolarjev. Danes je proračun prekoračen za 30 mil. dolarjev, a strokovnjaki sodijo, da bo treba za vse delo vsaj pol milijarde dolarjev. Seveda se mora vzeti v ozir razširjenje prvotnega načrta, vsled tega so se stroški znatno povišali. Tako je na primer potrebna mnogo večja globočina kanala, da se omogoči prehod novih vojnih ladij, dreadnoughtovega tipa, ter tudi večja širjava.

Kakor so torej od ene strani narasli stroški, izginja z druge strani čim dalje tem bolj nadeja veliko korist, ki so jo pričakovali od kanala. Gradbeno podjetje računa, da pojde skozi kanal na leto 15.000 ladij nasproti 45.000 ladijami, ki preplujejo sedaj sueški kanal. Drugi menijo, da bo nadkrillil promet panamskega kanala v doglednem času promet na azijsko-atrškem (Suec) kanalu, Zapadna obala Amerike je namreč zelo slabo razvita in ima mlado kulturo.

Panamski kanal je velikega interesa za Severno Ameriko, ne samo z gospodarskega, ampak veliko bolj z političnega vidika. Ravno politične prilike silijo Severno Ameriko, da čim prej dovrši to ogromno delo. Se-le s panamskim kanalom zadobi Rooseveltova in Taftova imperijalistična politika svetovni pomen. Se-le tedaj bo mogla energično izvajati svoje ideje o razširjenju svoje moči na Havajsko otočje, na Samoa-otočje in Filipine.

Hotel**Pri belem volu v Celju**

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tuje 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : :
51

se priporoča za obilni obisk. :

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode
Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštance, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posrebrim v ognju. Mnogo priznanih pisem na razpolago.

Svoji k svojim. 38 Svoji k svojim!

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinoasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča
: : dela. : :
53

Postrežba točna! : : : : Cene nizke!

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

78

V najnujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Za nakup priporočamo trdko
M. E. Šepce, Maribor

Grajski trg šte. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robe, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovrtnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni evilih, perje za blazine itd.

Kaplje za želodčni krč:

Stane ena steklenica samo 50 vinarjev.

Žganje proti trganju:

Prav dobro mazilo pri prehlajenju v zgloboh in udih. Cena 1 K.

F. PRULL:

mestna lekarna pri c. kr. orlu

MARIBOR, Glavni trg šte. 15. 325

Delavnica za popravila!

Točna postrežba!

Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	7-—
Original omega ura	18-—
Kuhinjska ura	4-—
Budiljka, niklasta	8-—
Poročni prstani	2-—
Srebrne verižice	2-—

Theod. Fehrenbach
urar in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatino in srebro.

Uradne zavitke z natisom in brez natisa, vsake velikosti priporoča Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Pozor!

priporoča novo došle kasete pismenega papirja, albumov za slike, dopisnice in poezije. — Velika izber božičnih in novoletnih dopisnic, božičnih okraskov itd. — Največja zaloga barvanega in svilenega papirja vsake vrste, zlatega in srebrnega papirja, zlate pene, žice in perje za cvetlice, šumeče zlato, podobice za jaslice in napravljenih jaslic.

NA DEBELO!

NA DROBNO!

Goričar & Leskovšek, Celje.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%, brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½%, brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Izvrstni molitveniki

SO:

Herg, Venec pobožnih molitev in sv. pesmi . . . K 3-50

Rozman, Dekliške bukvice „ 3-—

Venec svetih pesmi . . . „ 2-—

Prijatelj otroški . . . „ —40

Sv. Opravilo . . . „ 1-35

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poštšina znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Služba organista in cerkovnika je v Timenici, p. Škofjivod blizu Celovca izpraznjena in se lahko hitro nastopi. Pegoji ugodni. Prosilec, večji kakaga rokodelstva, imajo prednost. — Zupnijski urad Sv. Jurja v Timenici.

Prodajo se tri obleke, smoking in sakó, vse popolnoma novo in moderno po zelo nizki ceni. Tegethoffova cesta 32. I. stopnice na desno. 241

Edina narodna trgovina čevljev

Štefan Strašek, Celje

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih čevljev za gospode, dame in otroke; posebne čevlje za ples, bele in lakaste po najnižji ceni! 7

Kuharica in oskrbnica

se sprejme v župnišču pri katerem je veliko gospodarstvo. Se mora osebno predstaviti. Kje, pove upravn štev. „Straža“.

Priporočam častiti duhovščini za svečnico svojo veliko zalogo voščennih sveč lastnega izdelka. Prodajam tudi proti letnemu računu in zaračunim za polovično ceno ostanke sveč. — S vsem spoštovanjem Josip Dufek, svečar, MARIBOR.

Odvetnik

Dr. Josip Leskovar

uljudno naznanja, da je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Mariboru, Gosposka ulica 15.

XXXXXXXXXXXX

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kameanine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobice. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Volneno

blago, cefiri, batisti in perilni kambrik za ženske obleke v velikanski izbiri in po čudovito nizkih cenah se dobi v narodni veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje

Vzorec proti vrtni zastoni in pošiljatve čez K 20— franko. Prepričajte se o „Bomba“ tkanini, katera je preiskušena najboljša za žensko in moško perilo. — Kos 23 met. franko K 15.50. Cajgasti ostanki po 20 met. trpežni K 8—, fini K 10—, zelo fini K 12—. 3

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, božjih grobov, altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; popravlja umetniško stare umetne slike. Sprejema vsa večja dela: slikanje cerkv v različnih slogih, cele notranje popravke cerkv (v tem slučaju poskrbi in posreduje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po dogovoru in brez vse konkurence. 23

Slovenci! Podpirajte svoje somišljenike!

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Restavracija

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča

37

Lojzika Leon.

Splošno priznana

najboljša postrežba po zmernih cenah
:: edino le pri domačem brivcu ::

S. Ulčar-ju

Koroška cesta 7 poleg Cirilove tiskarne.

Za dijake najugodnejše cene. 233

Alojz Šumenjak

Maribor, Tegetthoffova ulica št. 31

priporoča svojo

trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki.

Vsem cenjenim narodnim odjemalcem jamči za sveže blago najboljšje kakovosti, posebno za božične praznike. Postrežba točna in solidna. Prodajajo se tudi razne žganjice. 226

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor
Tegethoffova cesta 33

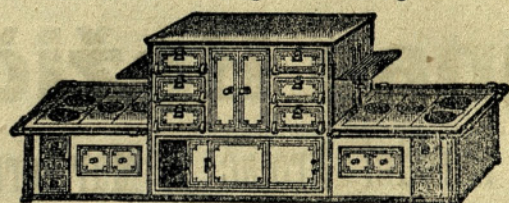
pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn. 10

Priznane najboljšje igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavazo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se pošto hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti papirni varnosti po 4 3/4%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastave vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le kekele.

Uradne ure

se vsake sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsake sobote od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.